

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izveniš nedelje in praznike. — Inzerati do 30 petič Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, od 100 do 300 vrst Din 3.—, večji inzerati petič vrsta Din 4.—, Popust po dogovoru, inzeratni davek posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—. Rokopisni se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5
Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 8. — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 — ORLJE: celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65, godišnica uprave: Kocenova ulica 2, telefon št. 190 — JESENICE, Ob kolodvoru 101. Račun pri poštnem čekovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

MINISTER MOHORIČ O AKTUALNIH PROBLEMIH

Iz govora na včerajšnjem kmečkem prazniku na Bledu — Gospodarske prilike pri nas in drugod — Komasaacija občin — Zunanji položaj

Včeraj se je vršil na Bledu vsakoletni kmečki praznik. Tudi letos se je zbralo na tem prazniku kmečkega dela na tisoče in tisoče kmečkega ljudstva. Popoldne je bila razstava živine, mlekarstva in sirarstva, popoldne pa velika slavnostna povorka, v kateri so vzbujale zlasti pestre narodne noše vso pozornost. Na velikem zborovanju so govorili ministri gg. Ivan PUCELJ in Ivan MOHORIČ, zastopnik bana, podpredsednik senata dr. Fran NOVAK, ter narodna poslanka g. PUSTOSLEMSEK in Albin KOMAN. Po zborovanju so se vršile konjske dirke. Posebno pozornost je zbudil govor ministra g. Ivana MOHORIČA, ki je naš znani gospodarski strokovnjak. V naslednjem objavljamo glavne misli iz njegovega govora:

Praznik, ki ga obhajamo danes, je praznik kmečkega dela, praznik kulta kmečkemu domačemu, našim narodnim šeg in tradicij. Bili so časi pred vojno, ko se je na kmetu zrla nekako od zgoraj, ko se je smatralo delo na kmetih za nekaj manjvrednega. Hvala Bogu, ti časi so minili. Danes povečajo vse države usodi poljedelske produkcije in gospodarskemu stanju kmeta prvenstveno pazno in čim bolj je kaka država industrializirana, tem večjo pozornost posveča v največjem času svojemu poljedelstvu. Dan za dnem izdajajo v inozemstvu odredbe in ukrepe, da zaščitijo njegovo delo in obstoj. Dali so mu visoke carine, omejili uvoz poljskih pridelkov ter mu tako zagotovili za dobro organizacijo na notranjem tržišču primerne cene, da se ni mogel držati sedanjih težkih časa, da se ne bi vsled padca cen zadolžil in prišel končno na boben ter ob domačijo. Če motrimo gospodarsko politiko evropskih držav, vidimo torej, da se povsod stremi za tem, da se čimbolj vzpostavi

preživljati sebe in svoje mnogobrojne rodbine. Ne smemo pozabiti, da rodi v Dalmaciji in Vojvodini v vinogradih trta na hektare dva- do trikrat toliko kakor v naših in da tudi pri pšenici vrže normalno dvojno količino ne glede na razliko v kvaliteti. V našem planinskem svetu pa tudi po večini v ostalih srezih dravske banovine je kmetijski gospodar prisljen, da išče poleg donosa polja svoje dohodke bodisi v domači industriji, v gozdnem delu in prevozništvu, pri tujskem prometu, da skuša kombinirati svoje gospodarstvo s kakim malim obrtnim obratovanjem in letu za letom mora kmečki fant ali dekle zapustiti rodno grudo in iskati namestitve bodisi v industriji, v tujko-prometnih obratih ali pa v javnih službah. Mislim, da nikjer ni prodrlo v kmečke sloje tako globoko spoznanje in zavest povezanosti interesov raznih gospodarskih panog

in v veliki meri sami krivi. So pa še drugi vzroki, namreč, da se na merodajnih mestih ni hotelo vpoštovati in še danes prav ne vidi, da je treba te ekopni panogi pri mednarodnih pozodbah pomagati zopet na noge. Mnogo sem vam govoril na raznih krajevnih zborovanjih in znani so vam predlogi, ki smo jih staveli. Žal, da pogrešamo vse do danes pozitivnega uspeha.

Težke prilike v srezu me silijo k temu, da moram danes to zopet poudariti, da se teh vprašanj ne sme več odlašati, marveč da jih je treba že enkrat stvarno rešiti. Radi zmanjšane dohodka iz gozdnega gospodarstva je cel zrez več ali manj prizadet. V nekaterih občinah je položaj posebnost težak in povsod se zahteva.

da se organizirajo javna dela in na ta način nudi pomoč in nadomestilo za izpadek zaradi krize v lesnem gospodarstvu. Vi veste, da je bil lansko leto sprejet zakon o naknadnih kreditih, ki je predvideval okrog 50 milijonov za omiljenje posledic krize in tudi naš srez je dobil že dobri dve tretjini zneska, ki mu po matematični razdelbi pripade. Ali vse to je bila le mala kaplja v morje in je lahko služilo za podporo mnogim brezposelnim, dočim se večjih javnih del v vsoto okroglih 160.000 Din ne more izvesti. Potreba javnih del v srezu je velika in v tujkoprometnem oziru nujna in bomo zato nadaljevali vse akcije, da se stvorijo sredstva, da se ta dela organizirajo in izvedejo, četudi je sedanjí čas zaradi krize denarstva dosti nepriljuden in bo tu treba premagati največje težave in ovire. Sedna Avstrija, ki vedno toži nad finančnimi nepriljkami, je znala preskrbeti v dveh mesecih delo 50.000 osebam, da je izdala za javna dela letos 60 milijonov šillingov ali pol milijarde dinarjev.

V zadnjem času je bilo v srezu veliko razburjenje zaradi davčnih predpisov. Ni običaj, da se na kmečkem prazniku o tem razpravlja, toda letošnje izjemne prilike me silijo, da tudi o tem spregovorim kot vaš sreski poslanec nekoliko besed. Naj mi kdo razlaga in opravičuje, kakor mora in zna, kako je prišlo do letošnjih obdavčitev, zame sta dve činjenici jasni in merodajni. Prva je, da se davčni zakoni glede direktnih davkov na zgradbe in na pridobitno niso od lani v ničemer spremenili. Druga pa je, da se je letos predpisalo v velikem številu primerov po petkratne pa tudi višje zneske kakor lani. Vsi dobro vemo, da je stanje državnih financ pa tudi samouprav vsled posledic gospodarske krize težko. Narodna skupščina je zato morala lani privoliti v mnoge nove davčine in v povečanje obstoječih in je to storila le s težkim srcem, ker se je dobro zavedala, kaj

to v sedanjih prilikah pomeni. Toda noben član Narodne skupščine ne more dopustiti, da se brez odobritve parlamenta enostavno s pritiskom na izvršne organe povečujejo davčine na mnogokratni iznos prejšnjelanih in to v času, ko se pri večini panog gospodarstva prilike niso bistveno izboljšale. Stori se vse korake, ki se jih smatra za potrebne, da se to vprašanje razbistri, zadeva preišče in iztirjena praksa vrne zopet na pravo izmero nazaj. Porabljam pa tudi to priliko, da še enkrat opozorim vse merodajne činitelje, da ne napenjajo loka, da rabijo pamet in da prilagode javna bremena zmagljivosti in plačilni sposobnosti davkoplavčevalca. Naš davkoplavčevalec je vsakokrat brez pritiška storil svojo dolžnost, ker se pregloboko zaveda svojih obvez napram državi, toda od njega naj se zahteva ono, kar je v sedanjih prilikah in po veljavnih zakonih pravično in zmogljivo.

Stojimo pred važnimi političnimi dogodki. Čez mesec dni imama občinske volitve in vprašanje

komasaacije občin, ki je v našem srezu mnogo težje in bolj komplicirano kakor tam doli v ravnini, bo padla odločitev naš denar. Naš srez spada med najvišje alpske predele v državi, šteje 22 občin, od katerih večina obstoja že stoletja. Ljudstvo je nanje navajeno in vsaka izprememba bi segla globoko v samoupravno in politično življenje občanov. Nov zakon predvideva normalno občino s tritisoč prebivalci, ali dopušča izjemoma, če govore za to posebni razlogi, tudi občine z manjšim številom prebivalcev. Mnenja sem, da se moramo te ugodnosti v čimvečjem obsegu poslužiti, ker govore za to terenske prilike, zaokroženost obstoječih občin, gravitacija, udomačena tradicija naše samostojne občine, s katero je najtežje povezana cela organizatorna in gospodarska aktivnost kraja, končno pa tudi činjenica, da tujkoprometni in industrijski kraji v našem srezu preko normale živahnosti napredujejo in se razvijajo. Tako bodo tudi manjše občine kmalu dosegle predpisano število prebivalstva. Zato smatram, da je treba komasaacijo izvršiti tako, da se ohrani vse, kar je važno in življenjska zmožnost in kar je v stanju ustrezati širokim nalogam novega zakona. Posebno pa moram poudariti, da ne kaže v sedanjih prilikah povečevati režije občinske uprave, kjer smo lahko do sedaj vršili vse naloge vestno in točno z majhnimi sredstvi. Ob zaključku še par besed

o naši zunanje-politični situaciji. Katerikoli časopis vzamete v roko, vidite, koliko politična nervoznost vlada v inozemstvu po vsem svetu. Državniki potujejo za ene konference na drugo, razmere pa ne kažejo nikake ublažitve in izboljšanja. Niti v razoroženem vprašanju nismo mogli priti na zeleno vejo, da bi se narodom zmanjšala težka bremena oboroževanja. Tudi svetovna gospodarska konferenca je pokazala, da zaenkrat le vsak poskuša do kakorjosti izpopolniti svoje lastno gospodarstvo in biti čimbolj ekonomsko močan in od inozemstva neodvisen. Politično je nacionalizem na pohodu in postavlja zahteve, katerih uresničitev bi gotovo vodila do nove svetovne vojne.

V Jugoslaviji gledamo z mirno samozavestjo na razvoj te nerazvne atmosfere. Toda naj nikdo ne tolmači naše mirljubnosti kot pasivnost in ravnodušnost. Svarimo vsakogar, kdor bi hotel iz našega držanja kovati kapital ali bi prihajal s avanturističnimi načrti vseh mogočih revizij. Tega bi morali poučiti o naši kreplji odločnosti, da varujemo velike pridobitve našega osvobođenja in uedinjenja in mu dokazati, da smo pravilno razumeli historične besede našega modrega vladarja, da je treba kreniti na nova pota. Vendar ne varajmo se! Pred nami so še morda dnevi težkih preizkušenj, ki jih bo treba prestati. To nas ne navdaja z malodušnostjo, to samo povečuje našo borbenost in odpornost, ki bo vodila do končnega preporoda vsega jugoslovenskega naroda in potem bodo utonili v morju pozabljenja preživeli preostanki prejšnjih dob.

Grški poset v Turčiji

Atene, 9. septembra. AA. Predsednik grške vlade Tsaldaris je odpotoval danes v grško križarko v Carigrad. Zunanji minister bo prispel tjakaj po drugi poti.

Francoski polet v Moskvo

Pariz, 9. septembra. AA. Letalsko ministrstvo objavlja, da bo letalski minister Pierre Cot z eskadro treh letal odletel 12. septembra v Moskvo. Spremljalo ga bo več znanih letalcev, med njimi tudi rekorderja Rossj in Codos na letalu »Joseph le Brixz. Prihoda štirih francoskih letal pričakujejo v Moskvi 15. septembra, ker se bo eskadrala ustavila prej še v Kijevu in Harkovu.

Bežigrad nujno potrebuje šolo

Zborovanje gospodarskega in kulturnega društva za bežigradski okraj

Ljubljana, 9. septembra. Večkrat smo že obravnavali vprašanje prenatrpanosti ljubljanskih osnovnih šol in smo prišli do zaključka, da so nam nove šole nujno potrebne. Posebno velja to za bežigradski okraj, ki je prišel zadnja leta silno rasti in šteje danes že 8000 duš. Mestna občina je sama uvidela potrebo nove šole za ta okraj in je v to svrhu napravil mestni inženjer in arhitekt g. Mušič načrt, po katerem naj bi stala nova bežigradska osnovna šola na takozvanih Pekovskih njivah za topničarsko vojašnico. Ta načrt pa je bil sedaj nekoliko spremenjen in bo nova šola stala v mestni gramoznici ob Vodovodni cesti. Gospodarsko in kulturno društvo za bežigradski okraj je v četrtki zvečer sklicalo zborovanje v telovadnico Sokola III. da se vprašanje zgradbe nove šole reši čim hitreje.

postavi šola v mestno gramoznico ob Vodovodni cesti, kjer je nekako središče vsega okraja. O prvotnih načrtih smo že poročali. Ostali so večinoma nespremenjeni, male spremembe so veljale zlasti prilagoditvi terena. Sprememba je zlasti v tem, da je stanovanje upravitelja in hišnika določeno v posebnem prizidku. V telovadnici je predviden tudi poseben prostor za Ferijalni savez za potujoče dijaštvo v dobi poletnih počitnic. Po večanju kubature je omogočilo zgraditev pokritih šetališč v primeru slabega vremena. Novost, ki je uporabljena prvič v Jugoslaviji, so posebna zaklonišča za primer zračnega bombnega napada. Brežine bodo v 90 stopinjskem naklonu izravnane in urejene. Zračne bodo vrtnarsko pravilno z lepimi in grmičevjem in drevesjem, tako, da bo v bežigradskem okraju v doglednem času nastal v sedanjí gramoznici lepo urejen park. Šola je prirejena za 12 razredov deške in dekliške osnovne šole, se bo pa lahko razširila še za nadaljnji 12 razredov, kjer bo lahko nameščena tudi meščanska šola. Tudi zdravniški krogi niso imeli nikakršnih pomislekov glede zidave in odgovarjajo jama tudi v higijenskem pogledu. Osnutki so bili že odobreni od krajevnega šolskega odbora in gradbenega odbeta mestne občine. Sredi tega meseca jih bo obravnavala glavna seja, nato bodo pa še predloženi kr. bankski upravi.

Zborovanje je otvoril in vodil neumorni in za razvoj Bežigrada zaslužni predsednik g. Danilo Saplja. Pozdravil je številne udeležence. Kakor tudi zastopnika župana in mestne občine inž. arh. Mušiča. V kratkih besedah je orisal dosedanje delovanje društva za napredek bežigradskega okraja in je poudaril, da je zborovanje namenjeno zgradbi nove šole. Član upravnega odbora, občinski svetnik g. Janko Blagajec je nato poročal o osnutku nove osnovne šole. Počal je kratko in pregledno zgodovino gradb ljubljanskih osnovnih šol, ki so bile vse zgrajene še pred vojno. Za takratno dobo je bila Ljubljana s šolami dovolj preskrbljena in so odgovarjale tudi higijenskim zahtevam. L. 1911. je bila postavljena zadnja šola na Prulah. Od takrat občina ni več gradila, čeprav je število šolskoobveznih otrok silno naraslo. Šola je Bežigradčanom nujno potrebna. Starši morajo pošiljati svoje otroke daleč v mesto ali pa v Šiško. Te šole so pa že natrpne z otroci svojih okrajev, posledica je, evedda prenatrpanost. Mestna občina se je po zaslugi bežigradskega gospodarskega in kulturnega društva odločila, da zgradi novo šolo, za katero ni zanimanje samo med Bežigradčani, temveč tudi v Šiški, ki bo s tem razbremenila svojo šolo. Projekt nove šole je takšen, da bo služil za vzor vsem šolam v naši banovini, na tudi v Jugoslaviji. Govornik je še posebej poudarjal požrtvovalnost občinske uprave in naklonenost župana, ki so našli dosti razumevanja za težnje bežigradskega okraja. Inž. Mušič je opisal novo šolo in navajal tehtne razloge in dejansko potrebo, da se

Zborovalec so z glasnim odobravanjem sprejeli stvarna in strokovnjaška izvajanja inž. Mušiča. Zborovalec je še v imenu krajevnih organizacij JNS, ki se je že sama opetovano bavila s tem vprašanjem, toplo pozdravil g. Lušički, ki je poudarjal potrebo nove šole. Na predlog tajnika Jazbeca, ki je še posebej poudarjal zasluge mestnega župana za bežigradski okraj, se je spontano in s pritjevanjem vseh izrekla županu dr. Pucu zahvala za naklonenost, ki jo je ob vsaki priliki izkazoval okraju. Sprejeta je bila resolucija, ki govori o razlogih za zgradbo nove šole za Bežigradom in na prošro mestno občino, da čimprej prične z gradnjo po že pripravljenih načrtih. Poskrbi naj, da se bo pouk otvoril že v tekočem šolskem letu. V primeru, da občina ne razpolaga s potrebnimi finančnimi sredstvi, naj vnese odgovarjajoči znesek v proračun za l. 1934.

Predsednik je zaključil lepo zborovanje, ki bo sigurno rodilo uspeh. Gramoznica bo izginila in z njo barake, ki nikakor niso v okraju lepo napredujočemu okraju.

**Znižana vstopnina
Din 5.- na velesejmu**
velja tudi za soboto,
nedeljo in ponedeljek

Preosnova Hitlerjeve vlade

Rosenberg prevzame zunanje ministrstvo — Bivši nacionalci bodo izločeni — Nova ustava

Budimpešta, 9. septembra. s. V Berlin odposlani poročevalec desnčarsko-radikalnega lista »Függetlenseg« poroča, da bo Hitler v kratkem izpremenil svojo vlado in poveril zunanje ministrstvo Alfredu Rosenbergu, dočim bi zunanji minister Neurath podal ostavko. Tudi državni finančni minister Crosigk-Schwerin, ki je Hugenbergov pristaša, bo

Avstrija v vodah fašizma

Starhemburgova akcija za uvedbo fašističnega režima v Avstriji

Dunaj, 9. sept. Včeraj popoldne se se sestali voditelji avstrijskega Heimatschutza pod predsedstvom kneza Starhemburga na posvetovanje. Starhemburg je poročal o svojih pogajanjih v Rimu in razvil v zvezi s tem velik političen načrt, po katerem naj bi Heimatschutz tudi v Avstriji uresničil

dejo totalitetne države po fašističnem zgledu. O tem vprašanju, ki bo zelo zadevalo tudi usodo vseh v Avstriji še obstoječih političnih strank, bo knez Starhemburg v kratkem razpravljaj tudi z zveznim kancelarjem dr. Dollfusom in drugimi krščansko-socialnimi voditelji.

Ostavka španske vlade

Madrid, 9. septembra. AA. Po ostavki vlade Azane, so se že sredi pričeli posveti med predsednikom španske republike in političnimi voditelji o sestavi nove španske vlade. Po parlamentarnem običaju je predsednik republike sprejel najprej predsednika parlamenta Vesterja, nato pa se je posvetoval z voditeljem radikalno-socialistične stranke in s predsednikom republikanske akcije. Po najnovejših vesteh je največ verjetno, da bo nova španska

Borzna poročila.

INOZEMSKA BORZE.

Carth: Pariz 2027, London 16.4750
Newyork 364, Bruselj 72.1750, Milan 27.20
Madrid 43.26, Amsterdam 208.65, Berlin 123.3750, Dunaj 57.76, Praga 16.33, Varšava 57.90, Bukarešta 308.

Za preporod Dolenjske

Iz desetih občin nad 3000 zborovalcev na taboru „Krke“ na Trški gori

Novo mesto, 8. septembra. Toliko ljudska, kolikor se ga je zbralo na današnjem taboru »Krke« na Trški gori, Trška gora že dolgo vroto let ni videla. Prišli so kmetje in kmetice peš in na vozovih iz vseh bližnjih občin: iz St. Petra, Bele cerkve, Šmarjete, St. Jerneja, Prežne, Mirne peči, Trebnjega, Brusnice in Šmihel - Stopiš. Zlasti je bila številna udeležba iz novomeške občine. Nabito polni avtobusi so najmanj 50-krat zapeljali ljudi iz novega mesta na Trško goro. Po splošni sodbi se je udeležilo tabora nad 3000 ljudi.

Tabor se je pričel takoj po obeh mašah, od katerih je eno daroval šentpeterski kaplan v cerkvi, drugo pa gvardijan novomeške samostana zunanje, Otvoril je tabor kot domačin v imenu šentpeterske občine in okoliških županov župana g. Ivan Segula. Toplo je pozdravil delegate centralnega odbora »Krke« iz Ljubljane, pokrovitelja »Krke« g. Fotoviča, direktorja Kolinske tovarne, sreskega glavarja g. Logerja, novomeškega župana dr. Režka in druge, nakar je dal besedo namestniku župana brusniške občine g. Martinu Marinču. G. Marinč je pozdravil tabor v imenu vseh vasi ob Gorjancih in se s prišernimi besedami zahvalil »Krki« za njeno dosedanje požrtvovalno delo v korist Dolenjske.

Tretji govornik, predsednik centralnega odbora »Krke« dr. Milan Perko je najprej prebral vdanostno brzojavko na Nj. Vel. kralja Aleksandra in pozdravno na bana dr. Marušiča, ki so ju zborovalci pozdravili z vzklikanjem: »Živel kralj!« »Živel ban!« Nato je poudarjal, da klife Dolenjska po umnem gospodarstvu, »Krkino« nesebično, pošteno in požrtvovalno delo je privabilo nebroj prijateljev družtu, ki z velikimi simpatijami spremljajo njegovo delo in ga tudi podpirajo. »Naj samo omenim ustanovnega člana »Krke« bana dr. Marušiča, ki je poslal daljše pozdravno pismo, v katerem se zahvaljuje družtu »Krkic« na požrtvovalnem in plodonosnem delovanju za gospodarsko in kulturno povzdigo naše lepe Dolenjske, zlasti tudi za povzdigo tujskega prometa, katero delo je toliko bolj koristno, ker so divni kraji naše Dolenjske še mnogo premalo poznani.«

Tudi je hotel pohititi med nas ljubljanski župan dr. Dinko Puc, ki je tudi naš ustanovni član, pa je bil tudi službeno zadržan. Opravičil je svojo odsotnost v pismu, ki pravi, v njem med drugim: »Iz srca rad bi se bil udeležil vaše manifestacije na Trški gori, tega prekrasnega brda, ki je postalo simbol dobrote dolenjskega vina širom naše domovine. Ljubljana ima največji interes na gospodarski povzdigi Dolenjske. K aprovizaciji našega mesta prispeva vsa Dolenjska, tudi kraji, ki leže še južneje od novega mesta, Lepota dolenjskih gričev, visokih Gorjancev, bajne tmne njenih gozdov, zelena Krka, številni gradovi in veseli vinogradi so našim izletnikom v užitek in veselje. Dolenjska nam je dala celo vrsto najodličnejših mož, politikov, pesnikov, romaničev, znanstvenikov in gospodarjev, ki so proslavili slovensko ime in tudi ime ljubljanskega mesta, v katerem so povečini delovali.«

Zato pošiljam iskren pozdrav vsem udeležnikom vašega tabora, kateremu želim najlepšega uspeha. In ko boste po končanem zborovanju dvignili čaše rujnega vina na čast zemlje Dolenjske, pijte tudi v pozdrav beli Ljubljani, ki naj združuje vse slovenske pokrajine v slogi, bratstvu in blagostanju.

Oba pozdravna pisma sta vzbudila med zborovalci veliko navdušenje. V nadaljnjih

izvajanjih je dr. Perko naglašal, da je bila Dolenjska še do nedavnega v prometnem oziru od širnega sveta in s tem tudi od narodnega gospodarstva sploh odrezana. Šele l. 1913. je dobila Dolenjska železniško zvezo od novega mesta do Karlova! Za polvoljno cirkulacijo gospodarskega življenja pa je še več železniških prog nujno potrebnih. Napredno gospodarstvo tudi ne more pogrešati električne energije. Tudi v tem oziru vlada na Dolenjskem veliko pomanjkanje. Imamo komaj par malih električnih central, pa še te so v prvi vrsti za električno razsvetljavo važnejših selišč — za industrijski, obrtni in kmetijski obrat pa ni energije na razpolago! Letos dobi le en del Dolenjske elektriko — do Grosuplja. Prihodnje leto se bo nadaljevala elektrifikacija od Grosupelja na Kočevje in do Grosupelja na Novo mesto. Ti stroški bodo znašali 3 in pol milijona Din.

Perče vrašanje Dolenjske je tudi preskrba z dobro pitno vodo. Vse pozornost je treba posvečati tudi strokovni izobrazbi kmetijskega ljudstva. Le strokovno visoko stojič dolenjski kmet bo mogel na svoji kraški zemlji vzdržati konkurenčni boj za svoj gospodarski obelot.

O ideologiji »Krkice« je govoril njen ustanovitelj in tajnik g. Anton Podbevšek. Povedal je, da se »Krkino« delovanje ne bo omejevalo le na Dolenjsko, kar predvidevajo tudi pravila. Dolenjci tvorijo le hrbtenico »Krkinega« pokreta, delovanje za Dolenjsko pa tvori le prvo etapo »Krkinega« udeleštovanja.

Silno navdušenje je izrazil govor predsednika krajevnega odbora »Krkice« v Novem mestu župana in banovinskega svetnika dr. Režka: »Tu sem smo prišli, da se vidimo in spoznamo, da branimo svoje pravo kakor naši pradedi, ki so pred stoletji, ko so videli goreli grmado na Mehovem, zagrabili za sekire, da branijo dolenjsko zemljo in odvrnejo sovražnika. Od tu so odhajali dolenjski kmetje s sekiro, koso in cepci, ko je zadel na Posavju glas, da je treba braniti pravico in pravdo naroda in od tu so gledali njihovi vnuki, kako se bje bitka za kmetijsko pravico doli na Posavju med dolenjskimi kmeti in gospodo grajsko. Tu sem smo prišli, da si podamo roko dolenjski kmetje, možje in žene, meščani, obrtniki in rokodelci. In da sklenemo zvezo, da hočemo in da bomo dali narodu vse, kar moremo in kar narod rabi!«

Prišli smo, da vas vabimo dolenjske kmete in kmetice, žene in može v naše vrste, da se združimo z nami zavzamete za povzdigo te lepe dolenjske zemlje, da delate z nami, kolikor je možno v Vas, zato da bo svet širni spoznal to sveto našo zemljo in znal ceniti, koliko bogastva krije v sebi! Da dosežemo zahtevani cilj in da se uresničijo naše misli, ne zahtevamo od vas nobenih materialnih žrtve. Ker poznamo Vašo revščino, hočemo le, da spoznate potrebo našega programa in nam priznate dobro voljo, delati za njegovo uresničitev. Kakor ni z ljubeznitjo do dolenjske zemlje hočemo in bomo dali in delali, kar je potrebno za udeleštovanje naših smernic, tako morate vi slediti nam in stopiti mož za možem v naše vrste! Da bomo vsi kot združeni Dolenjci z delom in trudom utrlji in ugledili pot za lepšo bodočnost Dolenjske!

Krasno uspeli tabor je zaključil šentpeterski župan g. Segula, ki je napovedal, da se bo tabor »Krke« vršil vsako leto na Marijin praznik na Trški gori. Le neradi so se razšli zborovalci. Se in še bi hoteli poslušati govornike, ki so govorili tako stvarno zgolj o gospodarskih vprašanjih.

Naši plavači v Gradcu

Davi se je odpetjala v Gradec ekipa Ljubljane na plavalni dvomatch z graškimi plavači

Ljubljana, 9. septembra.

Davi ob 5.20 je odpotovala z osebnim vlakom v Gradec ekipa Ljubljane, ki bo zastopala naše mesto v plavalnem dvomatchu z Gradcem. Ekipa ni številna, toda zelo močna in smeno upravičeno pričakovati, da nas bo častno zastopala. Odpotovala so pod vodstvom tajnika LPP g. Pöschla in teh referenta g. Kramaršiča naslednji plavači: Wilfan, Fritsch, Lavrenčič, Petrovič, Hribar, Žirovnik, Mihalek, Wagner, Fuchs, Jamnik in Ilvar. Vsi z izjemo Wilfana so člani Ilirije.

Drevo ob 20. nastopijo v nočni tekmi na kopališču »Zur Sonne« proti reprezentanci Gradca. Prva točka dvomatcha je 100 m hrbtmo. Ljubljano zastopata Wilfan in Žirovnik, domače pa Seitz in Just. Gradčani pravijo, da je vprašanje prvega mesta odprto. Seitz je dosegel že čas 1:12.8! Sledi 100 m prosto, katera točka bo pa najbrž zamenjana na zahtevo Ljubljane s 200 m prsno. Ljubljano zastopata Wilfan in Lavrenčič, Gradec pa Karf in Beck. Ljubljana ne more postaviti Fritscha, ki bi bil preveč utrujen, ker plava še v drugih točkah. Gradčani menijo, da je zmagala Wilfana sigurna in dajejo tudi Lavrenčiču dobre izgleda za drugo mesto. Nato bo 50 m prosto. Ta prog, kakor tudi 4x50 m prosto, je popolnoma odveč in neobičajna na dvomatchih. Boljše bi bilo, da bi se sporazumeli namesto teh dveh prog za 400 m. Naše zastopata Fritsch in Petrovič, Gradec pa dr. Rödiger in Dittmar. Domači so sigurni, da bo zmagal Rödiger, Tagespost celo piše, da se bo moral Fritsch za drugo mesto boriti. Sledi vmesna točka, nato pa 200 m prsno, kjer plavata za nas Hribar in Jamnik, za Gradec pa Parik in Zedina. Favorit je Parik, Hribar se bo moral za drugo mesto boriti. V mešani štafeti 3x100 m so Gradčani sigurni favoriti in zato Ljubljana ni postavila najboljših mož, ker hoče Wilfana v »Fritscha« štediti za druge štafete. Domača štafeta Parik, Seitz, Rödiger bo seveda zmagala nad štafeto Hribar, Žirovnik, Lavrenčič. Ni izključeno, da bo mesto Lavrenčiča vokalil Fuchs. Sledi štafeta 4x50 m prosto. Gradčani pripisujejo tesno zmago svoji štafeti, mi smo pa nazirajo, da je Ljubljana v postavi Petrovič, Lavrenčič, Fritsch, Wilfan dovolj močna,

JS slavi svojega pokrovitelja

Ljubljana, 9. septembra.

Na rojstni dan prestolonaslednika Petra je tudi krajevni odbor Jadranske straže prav svečano obhajal 10letnico svojega pokrovitelja z lepim družabnim večerom. ki so se ga razen vsega krajevnega odbora udeležili tudi odborniki oblastnega odbora gg. podpredsednik Stupica, senator dr. Rožič, direktor Keršovčan, dr. Černe, tajnik dr. Jeglič, polkovnik Tartaglia, polkovnik Nedeljkovič, polkovnik Novak in mnogo drugih odličnih gospodov s svojimi damami. Lepo spodnjo dvorano hotela »Metropole« so člani mornarskega oddelka prav okusno okrasili z ladijskimi praporicami, napismi in gesli ter s sliko prestolonaslednika Petra, a izvrstni orkester »Sloga« je skrbel za najboljšo razpoloženje. Ker se je mnogo članov udeležilo proslav JS v Splitu, Starem gradu in Omiljuju, udeležba seveda ni bila tako velika, zato je pa petek vsega večera tembolj pokazal, kako gesla JS vežejo njene člane tesno med seboj.

V svojem slavnostnem govoru se je predsednik g. Josip Pogačnik predvsem spominjal 10letnice visokega pokrovitelja, obenem je pa v temperamentnih besedah opozarjal članstvo tudi na neosvojene brate. Ko je opisal pomem splitski slavnosti, je orisal zasluge prvega predsednika JS Biankinija za naše morje, nato je pa med največjimi ovacijami prečital vdanostno brzojavko Nj. Vel. kralju in brzojavno čestitko pokrovitelju, prestolonasledniku Petru. Ko je godba odigrala narodno himno, je predsednik naslovil izpodbudne besede v mornarskem odseku včlanjenim mornarjem, ki so jih udeleženci pozdravili s frenetičnim aplavzom. Ob zaključku svojega krasnega govora se je predsednik s plametenimi besedami spominjal še obletnice mučniške smrti bazovskih žrtve, ki naj bodo vzor vsem varuhom Jadrana. Viharen aplavz je žel tudi duhoviti govor senatorja gosp. dr. Valentina Rožiča, nato se je razvila nepriljubljena zabava, ki je trajala pozno v noč.

ZVOČNI KINO »SOKOLSKI DOM« V ŠIŠKI. — Telefon 33-87

Samo danes veličastna vojna tragedija

Grob neznanega vojaka

Nedelja ob 3, 5, 7 in 9 — v ponedeljek in torek ob 1/2 in 1/2 9 uri

LILIAN HARVEY

Carična podvezica

Veleopereta razkošja in ljubezni!

Sami odlični igralci

Poličani vabijo

Ljubljana, 9. septembra.

Jutri zjutraj pa na Polico nad Višnjo gor! Odhod z vlakom ob 7.26 zjutraj! V Grosupljem izstopimo, nato pa sedemo v vozove gostoljubnih Poličanov, ki nas brezplačno odpeljejo na Polico.

Dopolodne bo ogled Police, o kateri trdijo Poličani, da je znamenita tudi v zgodovinskem pogledu. O tem se lahko prepričamo, če vzamemo v roke Frana Erjavca. Erjavec nam opisuje zgodovinske dogodke na Polici v noveli »Huzarji na Polici«. Vas ni stala na istem mestu kakor danes, temveč na današnjem selu. In grad je imela! Iz kamna tega gradu je baje zgrajena sedanja poliška župna cerkev. Polica je igrala važno vlogo za časa turškega vpada in tudi za časa Napoleonskih vojska. Najbrže pa sega njena zgodovina zelo zelo daleč nazaj, celo v rimske čase. Pričajmo nam za to imena, Gradšče, seto itd. Mogoče bi našli več zgodovinskih podatkov v cerkvenih bukvah in zapiskih.

Ljudje so na Polici dobri in postrežljivi. Vajeni so tudi tujece, saj jih vsako leto pride precej na počitnice zlasti iz Ljubljane, pa tudi od drugod. Saj je skoro iz vsake hiše kdo zunaj, bodisi da studira, bodisi, da si služi kruh. Tudi v tujskem oziru Polica napreduje, povsod dobiš na razpolago sobo in hrano. Polica se lahko postavi s svojim gasilskim domom in brizgalno, kmetovalci imajo tudi svojo drevesnico, ki jim jo je oskrbelo sadjarsko društvo.

Kot že rečeno, jutri zjutraj gremo na Polico! Izlet bo veljal minimalni znesek. Ljubljancem se udeležimo izleta že radi tega, da bomo prisostvovali ustanovnemu zborovanju Krke, ki se bo vršilo popoldne ob 3. Nato pa prirede Poličani nekaj posebnega v čast izletnikom.

Živilski trg

Ljubljana, 9. septembra.

Za meščane niso baš tako slabi časi, ker je živilski trg tako založen. Posebno danes je bil pravi naval na živilskem trgu, gob je bilo toliko, da bi lahko imenovali današnji trg dan gobji dan. Vse ima zmerne cene, je jajca so draga.

Prodajalci gob so danes zasedli skoraj vse prostor, ki je določen za kmečki sadni trg in razen tega so se razvrstili v dolgi vrsti na zelenjadnem trgu. Ko so prišle ta teden prvi dan gobe na trg, so jih prodajali po 14 Din kg, danes pa že tu in tam po 7 Din, torej polovico ceneje. Vendar so prodajali tudi danes lepše, mlade gobe po 10 Din kg. Največ prodajalc je merilo gobe na merice ter jih prodajalo po 3 do 4 Din. Med prodajalci sedja na kmečkem sadnem trgu, je mnogo Hrvatov. Zdjaj je največ češpeli, ki jih prodajajo v splošnem po 2.50 Din kg. Za jagode je minila sezona, zato so tudi bile danes brusnice precej drage, 8 Din liter.

Cene selenjavi ne padajo več, paradižniki so se pa celo nekoliko podražili in jih prodajajo po 5 Din kg. Strožji fižol je po 3 Din kg, kumare največji komad 2 Din, zeljnate glave dinar kg ali komad 50 par do 3 Din. Veliko merico salate dobiš za dinar, kg pese za 2 Din, kolebrabo po 25 par komad itd.

Jaje je bilo danes premalo, da bi lahko cene nekoliko padle, zato so jih prodajali nekoliko lepše v splošnem po dinarju komad. Eno jajce stane torej toliko kot kg krompirja. Za dinar tudi lahko dobiš že precej težko kumaro, 8 pes ali kg težko

zeljnato glavo, kot smo rekli. Jajca se nam zde zaradi tega predraga, zlasti zdaj, ko je perutnina še na prostem in ko kokiši ne neso mnogo manj ali nič kot so poleti. Edino zdaj jajca trajajo delj časa, a bi morala biti baš zaradi tega še cenejša. Vprašanje je, po čem bodo jajca pozimi, ko so že zdaj tako draga. Gospodinje so se danes najbolj zanimala za gobe. Bile so pa precej varčne.

Apolonija Deisinger

Škofja Loka, 9. septembra.

V Škofji Loki je včeraj v visoki starosti 86 let preminula po vsej Gorenjski in tudi v Ljubljani splošno znana Apolonija Deisinger, ki je mnogo let gospodinjala slavnostni gostinji pri »Zorzu« v Škofji Loki. Pokojnica je bila hči stare Dolenčeve, po domače Barboneve hiše v Škofji Loki in sestra znamenita ljubljanskega meščana Oroslava Dolenc. Kot soproga že davno umrlega Jurija Deisingerja je vzgojila svojo veliko družino v narodnem in naprednem duhu, zaradi katerega je gostoljubna hiša postala zbirališče vseh zavednih škofojččanov in tudi vse inteligence, ki je prihajala v to prijazno mesto. Ko je izročila posestvo sinu Josipu, ki je v svojem rodnem mestu ugleden trgovec in javen delavec, se je preselila v Ljubljano, kjer je živela pri svojih dveh hčerkah, gospe Rozaliji dr. Staretovi in pokojni Marinki Pavlinovi, končno je pa šla spet k svoji družini in sestri Katinki v Škofjo Loko, kjer bo jutri ob 16 prihajal pogreb, kako je pokojnico vse spoštovala. Blagi ženi in vzorni gospodinjti ter materi časten spomin, njeni ugledni družini pa naše najiskrenejše sožalje!

Sokol

Sokolska župa Ljubljana. K proslavi septembarskih dogodkov in 25 letnice sokolskega društva v Ptujju je vabljena tudi naša župa. Teh prireditve se udeležimo v večjem številu in s posebno delegacijo župne uprave. Vse podrobnosti glede naše udeležbe so bile javljene po okrožnicah. Odhod vsega članstva naše župe, ki vstopi v Ljubljani, je v nedeljo 10. t. m. z drugim posebnim vlakom ob 4.45 zjutraj. Članstvo ob progi Ljubljana-Zidani most mora potovati s prvim vlakom, ki odhaja iz Ljubljane gl. kol. ob 4.10. Ista navodila so tudi za povratek in sicer odhaja prvi vlak iz Ptujja ob 21. uri, drugi pa ob 21.40, ki je zopet direkten, kakor članstvo ob progi Zidani most-Ljubljana izredno opozarjamo. Opozarjamo vse naše članstvo, da se udeleži prireditve v Ptujju v kroju, kdor ga pa nima ali si ga ne more izposoditi, pa v civilu z znakom. Zdravo! Župna uprava.

Sin iztaknil očetu oko

Novo mesto, 8. septembra.

V vasi Škemljevo, občina Suhor, se je včeraj odigrala žalostna družinska tragedija. Na Popovičevem domu, kjer gospodarja 32-letni gospodar Ivan Popovič, so bili na dnevnem redu preprič. Gospodarjev oče, 62-letni Popovič Ivan, ki je kot star, izkušeni gospodar dajal svojemu sinu pametne nasvete, je tudi včeraj naletel na sinov odpor. Sin se je to pot spozbal tako daleč, da se je silovalega očeta dejansko oči. Zgrabil je za senene vile in pričel očeta pretepavati.

V pretepu je sunil svojega očeta z lesenimi vilami v glavo in mu predri levo oko. Nesrečnega očeta, ki je v trenutku prišel po sinovi zaslugi ob oko, je sprejel na Luži v avtomobil neki češki avtomobilist in ga pripeljal v tuk. bolnico Usmiljenih bratov, kjer je bil takoj operiran. Brezvestega sina so orožniki takoj aretirali.

Iz Novega mesta

— Kje je denar Matice živih in mrtvih? Na vsestranska povpraševanja, kje je denar, ki ga je pred leti zbirala navedena Matica, za postavitev spomenika in vojni padlim Novomeščanom, smo se zaradi velikega zanimanja javnosti za zadevo obrnili na funkcionarja tega društva. Iz prijaznosti nas je g. blagajnik istega obvestil, da društvo zaradi težkih gospodarskih razmer že od početka leta 1981 ne deluje. Glede denarja pa je nas naprosil, da naj novomeško javnost, ki je za Matico pokazala toliko zanimanja, obvestimo, da so nabrani prispevki varno naloženi v novomeški Mestni hranilnici, na vložno knjižico št. 13.400, z vpisanim zneskom 14.000 Din. Kdor pa želi vpogledati v knjige in račune, mu je to na prosto dano pri društvenih funkcionarjih.

— Zanimiva sportna tekma. V nedeljo 10. t. m. popoldne se bo odigrala na sportnem igrišču v Loki zanimiva prijateljska tekma SK Korotan iz Kranja, ki je nesrečno izpadel iz nadaljnje tekmovalja za naslov podsavzevnega podeželskega prvaka, se nam predstavi v nedeljo, v Novem mestu, na Lofci, v nogometni tekmi z našim Elanom. Gostje igrajo dober in živahen nogomet, zato beležijo mnogo zmag z vsemi lokalnimi klubi. Tudi naš Elan, ki je pred kratkim gostoval v Kranju, je moral oditi občutno porazen. Res je sicer, da je tedaj igral Elan z več rezervami, med tem, ko je bil Korotan ojačen s tremi novimi akvizicijami, menja pa bi tudi Elan s kompletnim moštvom težko kaj dosegel. Elanu se nudi v nedeljo prilika, da popravi svoj vtis in pokaže Gorenjcem, da tedanja tekma ni nudila prave slike moči in tehnike kluba, na meščanih pa leži dolžnost, da tekmo v čim večjem številu obiščejo in s sportnim navijanjem pripomorejo svojem klubu do novega uspeha. Igralce pa pozivamo, da zaigrajo z voljo do zmage in tako nudijo publiku za oko, prijetno igr.

— Na taboru »Krke« na Trški gori je podružnica SPD v sporazumu z ljubljansko »Krkco« prodajala srčke iz lecta z napisom: SPD Tabor »Krke« 8. sept. na Trški gori. Čeprav se je preskrbela podružnica SPD z veliko množino teh srčkov, so bili ti že opoldne razprodani. Čisti dobiček gre v korist fonda za zgradbo novega planinskega doma na Malčevem krču na Gorjancih. Na Trško goro so prihajali ljudje tudi popoldne v celih trumah. Bile so jih polne vse zidavice. Najbolj veselo je bilo pri »Kuharici«, kjer je igrala mestna godba. Vodstvo »Krke« je bilo povabljeno v veliko zidavico, pravcati vinski dvorec ljubljanskega trgovca z železnico g. Sušnika. Ob tej prilike je g. Sušnik že za drugo leto za novi tabor »Krke« povabil »Krkcaše« k sebi na obed. Ljubljancem se niso mogli dovolj nadežiti krasnih modernih stavbi vrh Trške gore, še bolj pa izvrstni kuhinji g. Sušnikove.

Beležnica

Koledar.

Danes: Sobota 9. septembra katoličani: Peter Kl. Vsemir, pravoslavni 27. avgusta.

Jutri: Nedelja, 10. septembra katoličani: Nikolaj Toledski, pravoslavni 28. avgusta.

Današnje prireditve.

Kino Matica: Pesem zate.
Kino Ideal: Nedolžnost z dežele.
Sokolsko društvo Ljubljana - siška prosvetni večer v proslavo rojstnega dne Nj. Vis. prestolonaslednika Petra ob 20.

Prireditve v nedeljo.
Kino Matica: Pesem zate.
Kino Ideal: Neizkušeni ženin.
Kino Šiška: Carična podvezica.
Železničar (Zagreb): Hermes ob 16.30 na igrišču Hermes. Ob 15. predtekma.
Dežurne lekarnе.
Danes in jutri: Ramor, Miklošičeva cesta 20, Trnkoczy, Mestni trg 4.

Izped sita in rešeta

Tudi preljudi bog v nebesih preživlja težke čase,

V Trbovljah, Zagorju in Hrastniku imamo sajaste brate, ki rijejo po zemlji in ji kopljejo iz naročja črno zlato. Solca ne vidijo, zrak jim je okužen, pa so še veseli, če se lahko spuščajo živi pod zemljo, ker je njihov in njihovih otročkov vsakdanji kruh v čudnem sorazmerju s premogom: Čim več preмога, tem več kruha, preveč pa seveda nikoli. Kdo bi jim torej zameril, če si na tihem žele, da bi bila zima huda, da bi rabili ljudje mnogo preмога. Če bo ostra in dolga zima, jim bodo gospodarji milostno dovolili riti po zemlji vsak dan in rudarski otročički ne bodo več stradali. Čim več preмога, tem več kruha...

A če nam nakloni dobri bog ostro zimo, bodo zmrzovali tisoči revežev po barakah in cestah, bo trepetalo premogno slabo oblečenih in razcapanih otročičkov. Čim huja zima, tem večja beda na eni in tem več kruha na drugi strani. Koga naj torej usliši preljudi bog?

Tudi med vojno so imeli v nebesih z ljudmi križ. Iz enega in drugega sovražnega tabora so kipele proti nebu vroče molitve za zmago orožja. Res, vsem ljudem še bog ne more ustreči, čeprav je vsemožečen.

Produkti „LA TOJA“

edinstveni na svetu!

Oglejte si izložbo v pasaji nebotičnika ob Gajevi ulici! 8893

Naše gledališče

OPERA

Začetek ob 20. uri.
Nedelja, 10. septembra: Marta. Izven. Znižane cene.

Flowtow: »Marta« v ljubljanski operi. V nedeljo 10. t. m. zvečer ob 20. uri se poje izredno melodiozna in zabavna opera »Marta«, v naslednji zasedbi: G. Oberwallerjeva, ga. Španova, ga. Banovec, Be. tetta, Zupan in Magolič. Opero dirigira dr. Svara, režija je g. Medvedove. Tudi za predstavo veljajo znižane cene od 30 Din navzdol. Na nji predvsem opozarjamo posetnike ljubljanskega velesejma, ki pridejo iz okolice v Ljubljano.

Ponovno opozarjamo na otvoritev dramske sezone v četrtek dne 14. t. m. in na otvoritev operne sezone v soboto dne 23. t. m. v ponedeljek, torek in sredo se še vedno sprejemajo prijavitelji na gledališki abonma, v veži dramskega gledališča od 9. do 12. in od 16. do 17. ure.

Nocojnja predstava operete »Jim in Jille« je zaradi boleznj g. Magoliča odpovedana.

Iz Celja

— »Herman Celjski«. Celjski studio, ki ga vodi režiser s. Milan Košič, je uprizoril v petek 8. t. m. zvečer v gledališču na prostem v mestnem parku Novačanovo dramo »Herman Celjski«. Sodelovalo je nad 150 oseb. Orkester je dirigiral g. Karl Sanein, ravnatelj Glasbene Matice v Celju, ki je tudi napisal učnikovito, moderno glasbeno spremljavo. Osnutke za sceno, neriho, ki je bila zelo učinkovita je izdelal akad. slikar Ivan Vavpotič. Uprizoritev je doživela velik uspeh. Z močno, umetniško igro so se predvsem uveljavili gg. Fedor Gradišnik (Herman), A. Pfeifer (Friderik), Mikljič (Jošt), Košič (pater Melhijor), Debeljak (Aron Salobir) ter gđc. Turkova (Barbara) in Milheršičeva (Veronika). Celje še ni doživelo gledališke predstave v tako velikem stilu. Repetiza je bila včeraj popoldne. Tretja predstava bo drevi ob osmih, zadnja pa jutri, v nedeljo ob 16.

— Nedeljski nogomet. V nedeljo 10. t. m. ob 16. se bo pričela na sportnem igrišču pri »Skalni« kletki prijateljska nogometna tekma med SK Ilirijo iz Ljubljane in celjskim Atletiki. Tekma bo gotovo prav zanimiva in napeta.

— I SSK Maribor: SK Jugoslavija 9:1 (3:0). Na praznik 8. t. m. popoldne je bila na sportnem igrišču pri »Skalni« kletki odigrana prijateljska nogometna tekma med legitimim prvakom I SSK Mariborom in celjsko »Jugoslavijo«, v kateri so gostje zmagali z visoko razliko golov 9:1 (3:0). Mariborčani so nudili dobro kombinatorno in tehnično igrto ter so bili v veliki premoči. Dolžadni so igrali primitivno in so le redkokdaj prodrli do nasprotnikovega gola. Goll za »Maribor« so padli v 4., 17. in 44. minut prvga ter v 4., 6., 9., 30., 37. in 44. minuti prvga polčasa, častni gol za SK Jugoslavijo pa v 38. minuti drugega polčasa. Koli 8:1 za »Maribor«. Tekmo je sodil g. Ocha objektivno. Gledalcev je bilo okrog 250. V predtekmi je rezerva Atletikov porazila moštvo SK SK Zalcia v razmerju 9:0 (3:0).

— Planinsko predavanje. Savinjska podružnica TK Skale v Celju bo priredila v torek 12. t. m. ob 20. v risalnici meščanske šole v Celju predavanje o »razvoju plezalne alpinistike v Savinjskih Alpah«. Predaval bo znani alpinist g. Borče Režek iz Ljubljane. To zanimivo predavanje bo spremljalo okrog 70 sklopičnih slik.

Za dobro mestno komunalno administracijo

Iz referata magistratnega direktorja g. Jančigaja na glavni skupščini občinskih uslužbencev in vpokojencev

Ljubljana, 9. septembra. Ker so čitatelji že davi čitali obširno poročilo o glavni skupščini Zveze organizacij občinskih uslužbencev in vpokojencev dravske banovine, nam ne preostaja drugega, kakor konstatirati, da so vsi govorniki mestnega načelstva soglasno izjavili, da sta za uspeh naših mestnih občin absolutno potrebna najširša avtonomija in pošteno plačano uslužbenstvo. Zlasti prepričevalno je to stališče na družabnem večeru branil župan dr. Dinko Puc v obširnem in vseskozi utemeljenem govoru, ki so ga udeleženci prekinjali z neprestanimi aplavsi in najprisrčnejšimi ovacijami govornika.

Ljajo za državne uslužbence. 7. Mestnim uslužbencem se prizna letni dopust in pravica bolovanja do 12 mesecev. 8. Pri prehodu mestnih uslužbencev v državno službo se morajo priznati vsa leta mestne službe in avtomatično vračunati v pokojnino. 9. Mestni uslužbenec se mora popolnoma depolitizirati v njih svojstvu, oziroma odnosu kot komunalni organi. 10. Proti razsodbi disciplinskega sodišča za mestne uslužbence ima pravico pritožbe v poslednji instanci državni svet, v kolikor po obstoječih statutih ali pragmatikah ni drugače določeno. 11. Vse uradniške ugodnosti v kopalnicah, sanatorijih, boleznih, železni-

ku. V enakem smislu so govorili tudi predsednik dr. Mole in najstarejši organizator državnega uradništva, višji davčni upravitelj Lilleg, prav tako pa tudi ptujski magistratni direktor Zavadlal, ki se je zahvalil županu za zdrave, odločne in velike besede, ki jih je spregovoril kot prvi reprezentant slovenske prestolice. Za zabavno stran večera sta pa skrbeli orkester »Sloga« in pa priznani naš pisatelj Peruzzi, ki se je s svojo duhovito koserijo o ljubljanskem mestu in njih popularnih osebah izkazal za konferencierja, kakršnega do sedaj še nismo čuli.

Magistratni direktor F. Jančigaj

ski in parobrodski vozniki, ki se priznajo državnim uslužbencem, se morajo razširiti tudi na vse mestne uslužbenke. 12. Mestne občine morajo osnovati fonde za socialno in zdravstveno zavarovanje svojih uslužbencev, s katerim jim zajamči kot minimumu toliko zavarovalnine, kolikor jo nudi Urad za zavarovanje delavcev svojim članom. 13. Uslužbencem občinskih podjetij se morajo zavarovati vse pravice, ki jih imajo uslužbenec njihovih občin. 14. Uslužbenec se mora obvezno udružiti v svoje stanovske organizacije. 15. Ostali imajo vse pridobljene pravice mestnih uslužbencev tudi po predpisih dosedanjih zakonov in lokalnih mestnih statutov in pragmatik neokrnjene, kakor se mora tudi vsa službena doba pri mestnih občinah z doseženim položajem priznati onim uslužbencem, ki so služili v mestih brez statuta in pragmatik.

Mestne komunalne administracije si ni mogoče misliti brez dobrih mestnih uslužbencev, a dobrih mestnih uslužbencev si ni mogoče misliti brez polnega moralnega in materialnega zavarovanja.

Brez primerne ureditve položaja občinskih nameštencev, ki odgovarja intencijam socialne pravičnosti in modernega razvoja, ne moremo dobiti odličnih občin, ker je zrcalo položaja v občini — položaj njenega nameštencev.

Po tem referatu direktorja Jančigaja se je vnela prav živahna debata, ki je pokazala trdno voljo vseh mestnih uslužbencev, da se bodo borili z vsemi legalnimi sredstvi za svoje zahteve.

Po ostalih poročilih so bil v novi odbor soglasno izvoljeni: za predsednika prof. dr. Rudolf Mole, za podpredsednika Anton Brandtner, za I. tajnika Drago Mohorč, za II. tajnika Angela Pristou, za blagajnika Janko Jarec, za člane uprave dir. Ivo Šubic, dir. Mihael Zavadlal, Al. Kranjc, Fran Gorjup, Nace Mihevc, Karel Oblak in Valentin Rejc, v nadzorni odbor Stanko Šnuderl, Fran Zupanc in Franjo Štor, a za delegata za savezno upravo podpredsednik Brandtner.

Grad govori

Ljubljana, 9. septembra. Ljubljanski grad, Ljubljanski grad, simbol si naš in naš zaklad. Če v daljne se podam gore, le k tebi si želi srce. Pozdravljen torej še enkrat, o kak ti naš, ti sivi Grad.

(Odlomek iz »Grajske himne«.)

Grad, ena največjih stanovnjanskih kolonij v Ljubljani, hkrati ena najzanimivejših zgodovinskih postojank v Ljubljani, hoče imeti svojo besedo tudi pri proslavi septembarskih žrtev — Lundra in Adamiča. Zakaj neki ne? Grad vendar hrani spomine na številne politične »zločince« in mnogo je še živih med Slovenci, ki so okusili sladkosti grajskih zaporov. Na pr. dr. Oswald, Maksim Zupančič, dr. Ivan Lah etc. In ker se je dejanski preporod slovenskega naroda izvršil s septembarskimi dogodki l. 1908 in ker je kri ob mučnikih dala vzgon narodni zavesti in vero v slovensko, zlasti jugoslovansko skupnost in ker je bil nekaj let kasneje prav ljubljanski grad »zatočišče« teh preporodovcev, je Grad dolžan, da se oddolži krvi Lundra in Adamiča.

Proslava bo čisto intimna, v okviru razmer pač, vendar pa iskrena, kot je iskrena naša ljubezen do obeh mučnikov. Ker pa ne maramo posnemati običajnih proslav, smo si zamislili to svečanost na čisto svojstven način. Glavni del se bo vršil na »šmeh« nekako ob 7. do 8. zvečer 10. septembra. Ob žaru bakelj na visokih drogovih bo deklaracija originalne pesnitve obena žrtvama, govor itd. Iz Gradu do »šmeh« bo seveda sprevid z lampijončki. Sodelovalo bo vse grajsko prebivalstvo, komur je pa seveda do iskrenega in patriotičnega užitka, naj pa te proslave ne zamudi, kajti spoznal bo, da Grad dostojno govori...

Pristopajte k Vodnikovi družbi

Za enotno socialno akcijo v rudarskih revirjih

Treba bi bilo ustanoviti enoten akcijski odbor in centralno borzo dela za rudarje

Trbovlje, 8. septembra. Ko zapiha ob večerih izza Mrzlice in Sv. Planine hladni veter, ki je že glasnik mrzle zimske burje, obide našo bedno rudarsko dečo groza pri misli, kako bo preživela bližajočo se zimo brez gorkajse obleke in trdnjše obutve. Pridne roke rudarskih trpinov so obsojene na pristlino praznovanje, ki je največje socialno zlo današnje dobe. Peki zaslužek še daleč ne zadostuje za redno prehrano številnih lačnih želodcev, zato na nakup toplejše obleke in obutve ni niti misliti. Tako boho od lakote opešana in oslabljena telesa bedne rudarske deče na zimo izpostavljeni največji nevarnosti prehlada in jetike, če se takoj ne pokrene večja socialna akcija, da se nedolžne žrtve krize ne obvarujejo najhujšega.

Pravzaprav moramo naglasiti, da bi bila potrebna združenja in enotna akcija Trboveljčanov samih. Če opetovano smo pripočeli potrebo združitve vseh slojev in stanov v enoten akcijski odbor za gospodarsko in socialno pomoč rudarskih revirjev. Ne glede na dejstvo, da bi složenost v silo napravila na javnost ugoden vtis, bi bil združen akcijski odbor tudi eminentnega pomena za reševanje perečih socialnih in gospodarskih problemov v rudarskih revirjih. Ker bi predstavljal in zastopal ta odbor vse prebivalstvo rudarskih revirjev, bi bil nedvomno avtoritativno dovolj močan, da bi na merodajnih mestih dosegel uspehe, kakor doslej nobena posamezna organizacija. Treba bi bilo seveda sestaviti točen program, po katerem bi akcijski odbor delal. Tako n. pr. bi si moral odbor prizadevati, da bi dosegel na merodajnih mestih ustanovitve posebnega fonda za rudarske revirje, iz katerega bi se črpala sredstva za zaposlitev brezposelnih, za vzdrževanje javnih kuhinj za brezposelne in otroke in za podpiranje manj zaposlenih. V ta skupni fond se bi stekali vsi prispevki in darovi raznih dobrotnikov, tako da bi bila akcija za pobiranje bede v rudarskih revirjih enotna. Vsako jesen pa bi moral organizirati ta odbor takozvano »zimsko pomoč«, ki bi

skrbela oblačilo, obutve in druge potrebščine za revne rudarske družine. — Jasno je, da bi bila dolžnost tega odbora, da bi vodil točno evidenco o številu nujno potrebnih podpirancev, prav tako o številu brezposelnih, ki bi jih bilo treba zaposliti. Da bi se odboru olajšalo delo, naj bi se ustanovila v Trbovljah centralna borza dela za rudarje, ki bi preskrbovala delo osebno samim brezposelnim tudi v drugih banovinah naše države.

Ta akcijski odbor, ki bi ne imel zgolj socialnega, marveč tudi gospodarski značaj, pa bi moral biti v pomoč tudi drugim stanovom, t. j. obrtnikom, trgovcem in drugih, ki osebno rudarskih revirjih bi jejo težak boj za obstanek. Dohodki so zaradi skrajnih zasluhkov rudarjev zmanjšani na minimum, ki še resno ogroža obstoj obrtnikov in trgovcev, na drugi strani pa se javne dejave obično zvišujejo. — Tudi tu bi bil združen akcijski odbor poklican, da bi posredoval na merodajnih mestih z vsjo odločnostjo, da bi se doseglo za težko prizadete rudarske revirje vsaj za dobo rudarske krize primerne davčne olajšave in da se postopa s prebivalstvom v rudarskih revirjih tako, kakor z onim pasivnih ali po katastrofah prizadetih krajev. Rudarskim revirjem se mora brezpogojno nuditi davčna olajšava, ker so prav rudarski revirji v dobi ugodnih konjunktur dejali obilne davkatve, kakor malokateri kraj v državi.

Tako bi si v enotnem socialno - gospodarskem akcijskem odboru združeni sloji in stanovi rudarskih revirjev medsebojno pomagali in podprli, kar sedaj, ko so vsi razprti in razkrojeni, ni mogoče. V tem odboru bi se lahko z uspehom reševali ne le pereči socialni, marveč tudi vsi gospodarski problemi, ki zadevajo vse sloje, prav posebno pa bi se lahko započela obsežnejša akcija za pomoč in prehrano najrevnejših rudarskih družin in nedolžne deče, ki s strahom pričakuje zimo. — V sloji je moč, zato je edino v slogi in solidarnosti mogoča uspešna zaščita skupnih interesov delovnega ljudstva v rudarskih revirjih.

Spor v JUU

Komunike

Ljubljana, 9. septembra. Upravni in nadzorni odbor sekcije JUU za dravsko banovino v Ljubljani sta razpravljala na svoji seji dne 3. t. m. o glavni skupščini in o situaciji, ki je nastala radi njenega poteka v organizaciji in sta prišla do sledečih zaključkov:

Ze trinajst let se ponavljajo nemiri na glavnih skupščinah s ciljem, da se strmo glavitv uprava in predsednik, pa naj bo predsednik ta ali oni. Glavne skupščine ne pridejo do rednega dela. Potrosi se mnogo energije in denarja, skupščine pa zaradi nerednega dela nimajo za napredek stanu, šolstva in prosvete onega haska, ki bi ga lahko imele, če bi mirno in redno delovale. Javnost dobiva o skupščinah najslabše vtise, ugled stanu trpi pri oblastvih in v javnosti. Do jedra, kaj je vzrok spora, se ne more priti, ker se navajajo vselej druge, zdaj te, zdaj one stranske, lokalne in neugotovljene zadeve, a na zunaj ostaja vtis, da gre le za osebna nasprotstva in osebnosti. Na skupščinah povzročajo burnost tudi posamezniki, ki so nezadovoljni s to ali drugo lokalno zadevo, a je ne razčistijo doma, temveč si dajo duška za nezadovoljstvo na glavni skupščini.

Nočemo se spuščati v rekriminacije in polemične zadeve, nastaja pa vprašanje, s katerimi koraki bi prišli do rednega stanja in Udruženju in do plodnega dela na skupščinah.

Za ozdravljenje teh razmer smatramo za nujno potrebno sledeče:

1. V svrhu ojačanja avtoritete vrhovnega vodstva Udruženja je treba prenesti vrhovno upravno oblast iz izvršnega odbora na predsedniški odbor, ki bi obstojal iz poslevoedečega predsednika ozir. poslevoedečega podpredsednika centralne uprave v Beogradu, centralnega tajnika in blagajnika ter vseh predsednikov sekcij. Izvršni odbor bi bil samo posvetovalni in izvršilni organ sklepov in odločb glavne skupščine, glavne odbora in predsedniškega odbora. S tem bi prišlo pri reševanju poedinih vprašanj do izraza tudi pravo mišljenje vsega učiteljskega ter bi sklepi imeli potrebno avtoritativno silo in zaslobo v članstvu. Centralna uprava bi bila tem potom točno informirana o celotnem položaju v državi. Odgovornost za redno delo in položaj v Udruženju bi nosili solidarno vsi predsedniški sekcij.

2. Predsedniški odbor bi izvolil iz svoje srede predsednika in podpredsednika, ki bi predsedovala predsedniškemu odboru in glavnim skupščinam. S tem bi imelo predsedstvo na skupščinah potrebno avtoritativno silo in zaslobo v sekcijah, kar je neobhodno za izvajanje sklepov in vodenje glavnih skupščin.

3. Za glavne skupščine je treba izdelati takoj projekt skupščinskega poslovniknika, ki naj ga po pristanku vseh sekcij odobri glavna skupščina. S tem bo dobil vso avtoritativno silo in zaslobo, ki sta potrebni za redno poslovanje skupščin.

4. Centralna uprava brez pristanka predsedniškega odbora, odnosno v lokalnih zadevah brez sporazuma s sekcijjo, ni ma izvrševati intervencij. Pravilnik za zaščito članstva se mora izvajati ter so sekcije odgovorne za zaščito, ako ne sporoče centralni upravi zaščitenih primerov, v katerih je treba intervenirati. Predsedniškemu odboru je treba naročiti da organizira in izvede najširšo akcijo za uveljavljenje učiteljske stalnosti, ureditev zakonitih predpisov glede nameščenja in premeščenja učiteljskega ter za pridobitev modernega disciplinskega postopka.

5. Vse obremenilne zadeve, ki zadevajo poedinca kot člana ali kateregakoli funk-

cionarja je treba izročiti stanovskemu razsodišču v razčiščenje, zaradi česar je treba takoj uveljaviti že izdelani pravilnik o stanovskih razsodiščih za centralo, sekcijo in vsa sreska društva.

6. V svrhu izvedbe gornjih načelnih zahtev je treba sklicati izredno glavno skupščino, ki naj brez osebnih razračunavanj izvede samo gornje načelne zadeve, ter sprejme v skladu z ostalimi stališči, ki jih je sprejel osek za pravila na letošnji glavni skupščini in Ljubljani, spremembo pravil po gornjih načelih.

Te točke naj bi tvorile podlago za ureditev razmer v Udruženju in za sporazum med sekcijami.

V Ljubljani, dne 3. septembra 1933.

Upravni odbor sekcije Jugoslovenskega učiteljskega udruženja za dravsko banovino: Ivan Dimnik, Ljubljana, Engelman Mira, Ljubljana; Kobal Josip, Ljubljana; Kopač Leopold, Slovenjgradec; Mavrič Karel, Gornja Radgona; Polak Janko, Ljubljana; Verk Miloš, Sv. Križ pri Rogiški Slatini; Voglar Franc, Celje.

Nadzorni odbor sekcije Jugoslovenskega učiteljskega udruženja za dravsko banovino: Ivanjšič Ljudevit, St. Jurij ob Ščavnici; Musek Ljudevit, St. Vid pri Ptujju; Mešiček Anka, Maribor; Brezovar Matija, St. Rupert na Dolenjskem; Požar Metod, Bohinjska Bistrica.

Z Jesenic

— Nova grobova. Po dolgotrajni boleznii je preminul v 65. letu starosti g. Kalačan Tomaž, bivši dolgoletni delavec pri KID na Jesenicah. Pokojni je bil dober delavec ter skrben družinski oče. Po daljši bolezni pa je v četrtek preminula ga. Neža Markizeti, žena vpokojenega tovarniškega mizarja g. Lovrenca Markizetija. Bodi obema ohranjen blag spomin, težko prizadetim preostalim pa naše iskreno sožalje.

— Sokolsko društvo Jesenice priredi v nedeljo 10. t. m. ob 15. veliko javno tombolo. Glavni dobitki so: Vagon la trboveljskega premoaga, 20 m³ oukovič drv, eno balo finega šifona za perilo, zaboj sladkorja, vreča fine bele moke in nebroj drugih lepih dobitkov. Kdor se hoče oskrbeti na zimo s kurivom in živežem naj se brž preskrbi s tablicami ki so po Din 3.—

— Zborovanje hišnih posestnikov. V četrtek zvečer se je vršil v gostilni pri Tancarku shod hišnih posestnikov, ki je potekal deloma zelo burno. Ze pred pričetkom zborovanja so bili vsi prostori gostilne nabit polni, mnogi pa so se morali celo vrniti, ker niso mogli dobiti prostora. Zborovanje je otvoril predsedniško društva hišnih posestnikov g. mr. pharm. Ivo Kozelj, ki je pozdravil vse navzoče ter poročal o pritožbah članstva o previsoki odmerjeni zgradarini ter o previsoki cenitvii stanovanj v katerih bivajo hišni posestniki sami. Dolgo in stvarno poročilo je podal g. Ivan Frelih iz Ljubljane, ki je poudarjal, da je tendenca vseh stanov, da se pritiskejo cene vseh življenjskih potrebščin navzdol, kar se tudi postopoma vrši, toda na drugi strani so javne dajatve

Elitni kino Matica
Telefon 2124

SAMO ŠE DANES IN JUTRI POJE

JAN KIEPURA
tenorist Carusovega glasu v svojem najboljšem vefilimu

Pesem zate

Arije iz »Alde«, »Trubadurja«, pesem »Ave Marija«, »Nlnona«, »O Madona« itd.

Sodelujejo: Jenny Jugo, Ralph Artur Roberts, Paul Hörbiger, Ida Wüst in Paul Kemp

Predstave danes ob 4, 4/8 in 4/10 zvečer

Jutri v nedeljo ob 3, 5, 4/8 in 4/10

Vstopnice rezervirajte od 11. do do 4/13. dopoldne.

tako visoke, da bodo zopet pričele ceniti rasti. Davka na nove stavbe dolga leta ni bilo, lansko leto se je predpisal 3% davek na nove stavbe, ki se je letos zvišal na 6%, in če bo šlo tako dalje, se bo gradbeno gibanje popolnoma zavrla, kar bo povzročilo zastoj industrije, ki bo vrgla zopet delavstvo na cesto. Na drugi strani pa bo začelo zopet primanjkovati stanovanj, in zato bodo najemnine zopet pskočile. Hišni lastnik mora plačevati lavek, četudi najemnine zniža, ker se davek ne odmerja po faktični najemni, ampak po vrednosti stanovanj, ki pa se po večini odmerijo previsoko. Po govoru g. Freliha se je razvna dolga in mestoma tudi burna debata v kateri so posegli gg. Franc Bertoneclj, Andraž, Cufer in drugi, ki su stvarno orisali položaj hišnih posestnikov in navedli konkretne primere. H koncu je bila sestavljena tozadevna resolucija, ki bo poslana na pristojno mesto.

— Poverjeniki Vodnikove družbe za Jesenice, Javornik in Koroško Belo pozivajo vse člane, da čimprej poravnajo letno članarino Din 20.— ker se bo pobiranje v najkrajšem času zaključilo. Obenem apelirajo na vse one, ki se mislijo na novo priglasiti kot člani, da to takoj store, ker se bo tudi sprejemanje novih članov za tekoče leto kmalu zaključilo.

— Akcija za zgraditev mladinskega počitniškega doma. Na Jesenicah se bo v dolednem času osnoval poseben konseorcij, ki bo pripravil vse potrebno, da se v planinah zgradi počitniški dom za revno in okrepitve potrebno jeseniško mladino.

Iz Kranja

— Tukajšnja podružnica Ciril-Metodove družbe priredi danes popoldne in jutri, v nedeljo »bonbonček dana«, da tako tudi Kranj počasti septemberske ptujske in ljubljanske gododke. Segajte pridno po bonbončkih, saj storite tako le svojo narodno dolžnost!

— Velika gasilska tombola v Kranju. Poleg paviljona je že postavljen oder in tudi tabla s številkami, kamor bodo jutri od 3 ure popoldne dalje usmerjeni vsi vaši pogledi. Zato pridite v Kranj in kupujte pridno tablice, saj bodo bogati darovi za dostno plačilo za mal trud in denar!

— Nogomet v Kranju. Včeraj, na praznik je gostoval ob 5. popoldne SK Svoboda z Vica in odigral tekmo z domačim moštvo SK Korotana. Končni rezultat je bil 6 : 1 za SK Korotan. Prvi polčas, ki ga je odigral SK Svoboda z rezultatom 1 : 0 v svojo korist, je potekel dokaj medlo in nezanimivo. V drugem polčasu pa se je zlasti domače moštvo precej razgibalo, podvzelo hitrejši tempo in šestkrat potroslo nasprotnikovo mrežo. Igra je bila dokaj napetna, včasih kar preveč, tako da je moral sodnik zaradi grdega foula izključiti enega igrača »Svobode«. Po nesreči je branilec »Korotana« močno blestral enega igrača »Svobode«, da so ga morali odnesti z igrišča. Najboljši moštvo na polju je bil vsekakor levi half SK Korotana. Obisk je bil prav slab. Sodil je dobro g. Repič. — V nedeljo pa gostuje moštvo SK Korotana v Novem mestu, kjer odigra tekmo s tamkajšnjim SK Elanom, ki je bil zadnjič v Kranju porazen.

— Nekaj statistike s tukajšnje drž. gimnazije: K pnavljajlnim izpitom se je letos javilo 134 učencev iz vseh razredov; od teh jih je naredilo ponavljalne izpite 121 učenec, 13 pa ne. Nižji tečajni izpit je delalo v tem terminu 6, vsi z uspehom; višjega pa je delalo 7 in sta 2 padla. — V šolsko leto 1933-34 so se vpisali vsega 603 učenci (380 moških, 223 ženskih); od tega v I. raz. 145 (90 moških, 55 žen.), v II. raz. 140 (75 moških, 65 žen.), v III. raz. 115 (70 moških, 45 žen.), v IV. raz. 79 (46 moških, 33 žen.), v V. raz. 47 (41 moških, 6 žen.), v VI. raz. 29 (23 moških, 6 žen.), v VII. raz. 20 (14 moških in 6 žen.) in v VIII. raz. 28 (21 moških, 7 žen.).

— Osebna vest. Suplentka ga. Premru Milena je podala ostavko na državno službo.

Čitajte tedensko revijo „ZIVLJENJE IN SVET“

V PONEDELEK PREMIERA! **ELITNI KINO MATICA**

Dolly Haas
v svoji najboljši vlogi kot

Scampol

Sodelujejo:
KARL LUDVIK DIEHL
OSKAR SIMA
PAUL HÖRBIGER

Po istoimenskem Nicodemijevem gledališkem komu

Dnevne vesti

— Komandacija občin in občinske volitve v dravski banovini. Na predlog bana dravske banovine je izdal notranji minister uredbo o združitvi manjših občin v dravski banovini, kakor določa novi zakon o občinah. Uredba je zelo obširna. Občinske volitve v dravski banovini bodo v nedeljo 15. oktobra.

— Krivica, ki jo je treba nemudoma popraviti. Z neredbo, da imajo pravico do šolanja na srednjih šolah le še oni vozeči se dijaki, ki stanujejo na periferiji mesta v oddaljenosti 20 km, odnosno, da ne traja vožnja po železnici in v avtobusi več kot 1 uro, se godi prizadetim staršem krivica, ki jo je treba nemudoma popraviti. Ob vpisu v srednjo šolo je bil marsikdo presečen, ko so ga zavrnili, češ — nad 20 km oddaljenosti se otrok ne sme voziti v šolo. Logično je, da vsi uradniki, učitelji in ostali državni uslužbenci z dežele ne morejo stanovati v Mariboru ali Ljubljani, tudi ne v rajonu 20 km oddaljenosti od mesta, kjer je srednja šola. Se pravi, da je deželno, da uradniška družina spriči vladajočih težkih gnotnih razmer ne more vzdrževati svojih otrok v mestu, kjer stane oskrba za posameznega otroka mesečno 700 do 800 Din. Ze deslet, ko so se otroci neomejeno vozili v šolo, je nosilo državno uslužbenstvo težka gnotna bremena, kaj šele sedaj, če ostane stroga naredba v veljavi. Uradništvo živi od svojih mesečnih dohodkov, nima posestev, kjer bi zaposlilo svoj naraščaj, tok časa in bodočnost pa zahtevata v vseh življenjskih panogah primerno izobrazbo. Prizadeti roditelji prosijo, naj meročajni činitelji poskrbe, da se ta naredba ukine, ali pa vsaj določena oddaljenost zviša od 20 na 30 km, kar bi priložno odgovarjalo lurni vožnji in postankom brzine osebnih vlakov.

V nedeljo 10. septembra

— Pozor reducirani (odpuščeni) rudarji! Meseč septembra je za te reveže silno važen. Po novem pravilniku imajo tudi odpuščeni rudarji pravico do pokojnine, ko obnemorejo. A plačati morajo za ves čas po odpustitvi do sedaj le Din 20.— (dvajset). A ta mali znesek mora biti plačan ta mesec (september 1933), sicer so vse pravice brezpogojno izgubljene. Plačati je pri krajevni in glavni bratovski skladnici.

— Nategaj za uradniške pripravilnike sodne stroke. Vojno ministrstvo razpisuje nategaj za pet uradniških pripravnikov 8. položaja skupine sodne stroke v vojski in mornarici. Prijavitelj se je treba do 15. novembra.

— Obrtna razstava v Celovcu. Dne 1. septembra je bila v Celovcu slovesno otvorjena obrtna razstava. Razstava obsega tri velike objekte in nekaj kioskov ter dela po svojem aranžmanu in lepih razstavnih predmetih, ki so po večini domačega izvora, najlepši vsi. Razstavi je priložen še poseben oddelek, v katerem je razstavljena zvezna dežela Gradišanska predmete, ki dajejo instruktivno sliko o njihovi kulturi, njenih običajih, o flori, pokrajini in obrtnih ter kmetijskih proizvodih. Kdor hoče dobiti pravi pojem o obrtnosti koroške dežele in si ogledati njene bogate naravne krasote, naj ne zamudi posetiti te razstave.

— One, ki imajo pravico do polovične voznine po železnici, opozarjamo na važno obvestilo direktorije državnih železnic objavljeno v »Službenih Novinah« št. 203, z dne 7. t. m., str. 2.

— Štorklje na potu v prezimovališča. Ptičja opazovalnica v Rossittenu ob kurški zemeljski kosi na Vzhodnem Pruskem izpusti 12. septembra 52 mladih belih štorkelj, da preizkusi, če pridejo brez starih ptič v prezimovališča. Štorklje bodo imele na spodnji strani vidna barvasta znamenja, da se že v letu spoznajo. Ker bodo štorklje letele morda tudi nad našimi pokrajini, naj vsakdo, ki bi jih opazil, naznani to z natančno navdobo kroja in časa po poštne proste dopisnice Ornitološkem observatoriju v Ljubljani (Narodni muzej).

— Delo dobe. Borza dela v Ljubljani sprejme za takoj 1 peka, 1 bruscača stekla, 1 tkalskega mojstra za jutro, 1 mlinarja, 2 usnarja in 8 železostrojarev.

— Ljudska samopomoč, registrirana pomožna blagajna v Mariboru vabi vse svoje cenj. člane na izredni občini zbor, ki se vrši v nedeljo, dne 17. septembra 1933 ob poldeseti uri predpoldne v Gambribovi dvorani v Mariboru. Dnevni red: Sprememba pravil. Ako občini zbor ob določenem času ni sklepčen, se vrši pol ure pozneje drug občini zbor, ki je sklepčen ob vsakem številu navzočih članov.

— Nova šolska knjiga. Francoska vladnica II. del prof. R. Južnica je dotiskana. Učiteljska tiskarna jo prične razpošiljati v ponedeljek 11. t. m.

— Upokojitve kazalnih službenikov. Pravosodni minister je izpremenil člen 17. uredbi o uslužbenčih kazalnic in drugih silnih zakonov iz leta 1931. Paziški kazalnic in silnih zakonov, izzemljeno sodne zapore, se morajo upokojiti ali prevesti v drugo stroko, čim dvrše 55. leto, paziški sodnih zapovor pa ko dovrše 60. leto.

— Mednarodni kongres odvotnikov in železnikarjev. V Dubrovniku so imeli v četrtek zvečer odvotniški široko konferenco, ki so na nji razpravljali o sprejemu udeležencev mednarodnega odvotniškega kongresa, ki bo od 14. do 17. t. m. v Dubrovniku. Udeleželi se ga okrog 200 odvotnikov, ki bodo stanovali po hotelih. — Včeraj zjutraj je prispelo v Sarajevo okrog 900 danskih, francoskih, belgijskih in nizozemskih železnikarjev, ki potujejo v Beograd na mednarodni abtmetniški kongres.

— Izročitev naraščajkega prapora ptujkemu Sokolu. Jutri bo v Ptuj svetočano izročeno Sokolu naraščajski prapor, darilo Nj. Vel. kralja. Svečana izročitev bo pri popoldanskem teledavnem nastopu in prapor izroči Sokolu kraljev zastopnik.

— Privoščite svojemu bližnjemu vsaj malo solčnih žarkov. Naravno je, da hrepenimo po dobrih starih časih, po zabavi in veselju in da nam je vse zopno, kar kvari življenje. Zato si lahko mislimo, kako težko stališče ima družito, ki se bavi s programom žalostnih razmer, nas odvrta oziroma prekinja v udobnem in veseljem življu ter spominja na naše sobrate in sestre, ki trpijo pod morilko jetiko. Ker ne smemo nikdar pozabiti, da sledi kaj rada za veseljem žalost, tudi ne smemo biti preveč sebični in privoščimo vsaj par solčnih žarkov onim, ki so teh najbolj potrebni. Veselje vam bo slajše in utrnili boste marsikatero solzo, ako se spomnite, da pobira v Mariboru inkasat Protituberkulozne lige vsak mesec tako zvani protituberkulozni dinar. Izven Maribora v področju lavantinske škofije prireda protituberkulozni dinarski dan vsi župni uradi. Naj nihče ne prezre obeh akcij!

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo deloma oblačno, v splošnem pa stabilno vreme. Včeraj ni nikjer v naši državi deževalo. Najvišja temperatura je znašala v Splitu 26, v Skoplju 24, v Zagrebu in Beogradu 21, v Ljubljani 20, v Mariboru 18,4. Davi je kazal barometer v Ljubljani 768,8, temperatura je znašala 10,8.

— Nesreča. V četrtek zvečer se je na Jegličevi cesti hudo ponesrečil 50letni delavec Ivan Moreti, doma iz Tacna in zaposlen pri družbi Siemens Moreti je delal pri gradnji tramvajске proge in nesreča je hotela, da mu je sprednjo baš, ko je privozil mimo težki tovornim avtomobil. Padel je pod voz, ki mu je šel čez prani koš in ga teško poškodoval. Nezavestnega so prepeljali v bolnico, kjer se bori s smrtjo. — Druga teška nesreča se je pripetila včeraj popoldne na podbršnem 30letni v hudem diru je odletel s kolesa slonov posestnik Janes Resberger, doma iz Primskovega. Priletel je naravnost na glavo in obledel nezavesten. Prepeljali so ga

velika tombola

v ljubljansko bolnico, kjer so ugotovili, da si je močno pretresel možgane. Mož ima tudi počeno lobanjo. Njegovo stanje je kritično. — Na Smartinski cesti je neznan kolesar podrl 63letno posestnico Uršulo Potočnikovo in jo nekoliko poškodoval. Tudi ta je morala v bolnico.

— Zena ma je izgubila. Lastniku buteta Tomi Siketiču v Zagrebu je izgubila zena Sanda, rojena Habus. V torek je odšla k zobozdravniku in se ni več vrnila.

— Novo otvorenja elektromehanične delavnice »Unitas«, ing. Mand. Selenburgova ul. 7, tel. 2219 izvršuje vsa popravila električnih strojev in aparatov solidno in poceni. Obrat strojev v tovrni ljubljanske komercialne družbe, Celovška cesta 90a. Tel. 2964. 451-n

— Pri zapeki, motnjah pri prebavi, gorčic v želodcu, krvnih navalih, glavobolu, splošni slabosti vzemite zjutraj na tebe kozarec »Franz Josefov« grenčice.

NAJVEČJO IZBIRO

in najlepše modele za jesen in zimo dobite že sedaj — do konca velesoja pa še 10% popusta v dameki konfekciji

A. PAVLIN, LJUBLJANA
Kongresni trg 5 (Zvezda)

Iz Ljubljane

—lj Proslava prestolonaslednikovega rojstnega dne. Sokol Ljubljana Silka proslavi danes ob 20. deseti rojstni dan staršine SKJ prest. Petra z uprizoritvijo vojne tragedije »Grob neznanega vojaka«. Prosimo vse, da dvignejo rezerv. vstopnice vsaj četr uro pred pričetkom, ker se bodo sicer vstopnice prodale. Zanimanje je silno veliko in se ne bomo mogli ozirati na zamudnike. — Ostalo občinstvo prosimo, da si nabavi vstopnice danes popoldne v predprodaji v domu, da ne bo zvečer naval pred blagajno.

—lj Čudnega moža smo videli smoči na veseličnem prostoru velesoja. Na hrbtu je imel privezan lesen križ, v rokah je pa držal s starimi noviči in drugo tako robo okrašeno palico. Križ je poznaje poklonil nekemu ljubljancu, češ naj ga skrbno čuva, ker mu prinese srečo. Dejal je, da se pride čez 3 leta prepičati, ali ga je dobro spravil. Pravil je, da zna 8 jezikom, da je prepotoval že mnogo sveta zdaj je pa namenjen v Palestino. Denarja ne mara, če mu kdo kaj da, izroči denar prvemu otroku ali siromaku, ki ga sreča. Hodi v raztrganih hlačah in platneni jopici brez perila in pravi, da mu je to obleka za leto in zimo. Vse kaže, da je mož versko blazen, ker trdi, da je svetnik in božji sin. Njegova mati je bila baje Kitajka, oče pa Čeh.

—lj Pregled koles. Vojaska oblist bo v najkrajšem času pregledala in popisala vsa moška kolesa. Za mesto Ljubljano bo pregled na Ambrozevem trgu, kamor bodo morali po abecednem vrstnem redu pripeljati vsi v Ljubljani bivejoči lastniki svoja kolesa, opremljena z evidenčnimi številkami in knjižicami. Kdor bi svojega kolesa ne pripeljal pravočasno k pregledu, bo kaznovan po vojaški kazenskem zakonu. Datum pregleda bo objavljen v časopisih. — Mestno načelstvo (vojaški urad) v Ljubljani.

—lj Stolpi pravoslavne cerkve so dobili bakrene strehe. Zdj bodo pokrili še kupolo. Pokrivanje s pločevino ne napreduje tako hitro, kot bi si kdo morda mislil, vendar bo cerkev pokrita do jeseni. Preden se začne lesenoko žejeje.

—lj V Ljubljanskem šahovskem klubu se začne v ponedeljek, 18. sept., izbirni turnir za finale medmestnih tekem. Igralo se bo po saveznem pravilniku (20 potez na uro) v kavarni Evropi vsak večer razen sobote in nedelje. Prijavnine ni in tudi ne posebnih nagrad. Šest najbolje plasiranih pride v reprezentanco. Pravico do udeležbe imajo tudi močnejši igralci izven kluba. Prijavitelj se je ustno ali pisмено na naslov Milan Vidmar ml., Karlovska 1 najkasneje do sobote, 16. t. m.

PRIVATNA TRGOVSKA ŠOLA V LJUBLJANI
»CHRISTOFFOV UČNI ZAVOD«
DOMOBRANSKA CESTA 15
VPISUJE DNEVNO

Najstarejša, najbolje obiskana privatna šola. Šolnina samo Din 120.—. Popusti. — Pouk se prične 2. oktobra. Zahtevajte prospekt.

—lj Spored naših kinematografov. Elitni kino Matica predvaja samo še danes in jutri fenomenalni film »Pesem zate« z Janom Kiepurom v glavni vlogi. Ogromen obisk je dokazal, da je občinstvo z navdušenjem sprejelo ta film. Samo še danes in jutri bo gostoval in pol Kiepura s svojim bleščitim tenorjem in vsi, ki se še niso naslajali ob čarobno lepi popevki »Ninone«, naj ne zamude zadnje prilike in naj si film ogledajo. V ponedeljek bo spored v Matici menjan in pride na program Dolly Haas v svojem krasnem filmu »Scampolo«, izdelanem po znamenitem istoimenskem Nicodemovem orsknem komadu. V zvečnem kinu Idealu zabava danes svoje občinstvo Lucie English z izborno burko »Nedolžnost z dežele«. Film se predvaja danes zadnjikrat, kajti jutri že nastopi Siegfried Arno s svojo zabavno burko »Neizkušeni ženina«. Tudi ta film bo ljubljancem gotovo zelo ugal.

—lj Volilni imeniki za volitve v Delavsko zbornico so tudi v tajništvo Narodne strokovne zveze, kjer naj se oglasijo vsi intererenti.

—lj Pevsko društvo »Ljubljanski Zvon« ima prvo vajo mešanega zbora v ponedeljek, 11. t. m. ob 20. uri. Novi pevci in pevke dobrodošli. — Odbor.

—lj Katje Delakove šole za ritmično gimnastiko in umetniški ples. Dukičev blok. Vpis dnevno 10 do 18. 457-n

V Kranju

—lj Okrajna organizacij JNS na Barju priredi v nedeljo 10. t. m. v gostilni »Putrih« na Dolenjski cesti veliko nagradno streljanje in keglanje od 9 do 11. Popoldne od 15 naprej se vrši istotam velika vrtna veselica, na kateri sodeluje godba na pihala. Vstop prost in vabimo vse člane sosednih organizacij in vse prijatelje k obilni udeležbi. — Odbor.

—lj Družabni večer Kluba Korolkih Slovencev bo drevi ob 20. uri v veliki dvorani hotela Metropol (Mikšič). Pojo: oktob. Lj. Zvona in združena zbora Brncast. Lenart. Prijateljci vabljami!

—lj Kamnosečstvo Alojzij Vodnik, Ljubljana, Kolodvorska, odpradja zaradi velike zaloge nagrobne spomenike pod izredno ugodnimi plačilnimi pogoji, tudi na hranilne knjižice. — Odbor.

—lj O nenavadnem dogodku v Šiški smo pisali nedavno. Trnavaj je povzeli pes. Lastnica je zelo žalovala za njim in poročali smo, kaj so vedeli povedati otroci odraslim, ki so jih poslali oprezoval za lastnima mrtvega psa. Še sedaj, špav je še dolgo po tem dogodku, poemehljivi šikarji abadajo ubogo ženo. Češ, da je položila psa na mrtvaški odsek. Prošila nas je, naj napišemo, da so to zlobne govornice. Ona lahko dokáže, da ni res, kar ji podtika in bo odločno nastopila proti zlobcem.

—lj Športna in modna trajce, pišame, majice in kravate kupite najbolje pri trgovki Miloš Karničnik, Štari trg. 87-L

—lj Kemistični študijski oblike Simona, Kolodvorska 8.

Iz Trebnjega

— Zivahen praznik smo imeli včeraj. Dopoldne smo imeli poset trziške godbe, ki je privedla izlet v vinograd Aiental. Godba je igrala pri dopoldanski maši, po maši pa je bil koncert na vrtu gostilne Springer, nakar so po kosilu godbeniki odšli v naše lepe vinake gorice. Vračali so se prav zadovoljni in dobro razpoloženi. Lep dan je izvalil tudi mnoge na poset velesoja v Ljubljano. Drugi so se zopet udeležili lepo uspele vrtno veselice tukajšnjega gasilnega društva, ki je posebno zvečer oživela in se razgibala v vsej svoji prijetnosti in družabnosti. Gasilno društvo vzamajuje lep moralni in gnotni uspeh. Včerajšnji izletnik je prevozil več potnikov, kakor običajno, saj so mnogi pohteli na dolenjski tabor »Krke« na Trški gori.

— Do 15. t. m. je čas za prijavo precepiljenja šmarnice. Vinogradniki ki so letos šmarnico precepili, naj to nemudoma prijavijo pri pristojni občini, ki jih bo preulagala za dodelitev nagrad. Gospodarski interes banovine in ohranitev dobrega glasa naših vin, kakor tudi zdravje našega naroda zahteva, da se samorodnice čimprej zatirajo. Najuspešnejši način je zeleno precepiljanje in krčenje. Banaka uprava podpira zatiranje šmarnice in dodeluje za uspešno precepiljanje nagrade. Zato naj vsi vinogradniki, ki so pogojem ugodili, vložijo prijavo v svrhu nagrade.

— Popis mladeničev roj. 1914 bo v Trebnjem v občinski pisarni 1. oktobra za občine Mirna ob 8. uri 30 min.; Dobrič ob 9 uri; Sela Sumper ob 9 uri in Trebnje ob 10 uri. Vsa mladeniči roj. 1914 morajo priti k popisu treni in ob določenem času, ker se bo vsak prestopke najstrožje kaznoval. Mladičji, ki žive izven sresa, kjer se vodijo v seznamih, bodo vpisani uradoma in jim ni treba osebno k popisu iz sresa v srez. Če pa bivajo njih srodniki v pristojni občini, naj se oni mesto njih prijavi na dan popisa.

Velesojem pričaral zlate čase

Včeraj izredno dober obisk — Na veterinarski razstavi — Brezmotorno letalo — Tekma harmonikarjev — Junak iz Bosne

Ljubljana, 9. septembra. Včeraj je bil naš velesojem silen magnet, ki je pritegnil k sebi takšne množice, da je dosegla udeležba višek. Lepšega običaja še ni bilo nikdar, naval, kakršen je bil včeraj, se lahko primerja s udeležbo v letih konjunktura. To bi bil toraj znak, da so se začeli vračati zlati časi. Vendar je zadeva popolnoma drugačta. Da je udeležba tako lepa, je treba predvsem pripisovati temu, da je sedanja prireditelj na višku. Ne pretiravamo, kajti znižana vstopnina bi ne mogla tako vplivati na ljudi, če bi se jim na velesojem ne obetalo nič posebnega. Pomisliti moramo tudi, da zdaj ljudje težje utrpe 5 Din za vstopnino kot so včasih 10 Din. Nedvomno bi pa bil včeraj vseeno lep obisk, četudi bi ne znažili vstopnine. Toda velesojemka uprava hoče ustreči ljudem, zato bo do konca velesoja znižana vstopnina.

V paviljonu J je neznanako vroče, toda ljudje tega ne opazijo. Damam okrogle ličije kar curija znoj po podbradkih, toda zamaknjene proučujejo kравje drobnoje. V paviljonu je tako tesno, zlasti okrog dam, da moraš hočeš nočeš obetati. Škrbni gospodari se gnetejo pri tabeli, ki kaže dobro nesečnosti domačih živali in sapenjeje številke. Čim opazijo to gosep, jih začne zadeva neznanako zanimati. Potem pa ne more nihče mimo, da bi ne zapleal zanimljivih števil. Pri živalskih spakih je grozovit naval. V kot se je stisnil deček z dežele in počepnil, da bi se truden malo odpohil. Dama z lornomono se je ustavila pred njim ter vzkliknila: — Bog nobešči, ta je pa še živ! — Prodajalec napolitank in kopalade so izredno podjetni. Na kvadratni meter jih je najmanj 6, zato se ljudje niso niti dčili, da so jim ponujali sladkosti tudi na veterinarski razstavi. Le neki možak teže kategorije je dejal: — Prinesite mi raje vrček piva!

Druga polovica paviljona H, ki je posevečena šolnim in propagandni kuzarčka za di-nereške, je se tako imenitno dni mnogo pre-mahna. V takšni gneti ne moreš svrtiti kosarčka. Študi si še takšen moister, zato je včeraj steklo mnogo vinaška po bradah, kar pa ni v interesu propagande. Na razstavi dalje so se ustavile gospodinj-ke. — Te rože tako dišale je vzkliknila ena, nakar so začele vse koprneče vohati cvetje. — Pa res nekaj vrahje smrdi! Kot šmarinski kosel se je oglašil nekdo. — Saj res, na razstavi kozlov še nismo bili! se je spomnila gospodinja. Mirogreda povedano, na razstavi ovac in koz je bilo včeraj največ gospodinj.

V malem paviljonu nasproti paviljona G je razstavljeno brezmotorno letalo, ki ga je

I. dobitek Din 10.000.—

izdelal Fr. Pretnar iz Črčič pri Kranju. Ljudje se ne morejo načuditi precizni izdelavi elegantnega letala. Skoraj vsak kosček lesa otipajo posebej. Komplikirana je zlasti konstrukcija kril z neštetiimi rebri. Konstrukter stoji med ljudmi in skoraj nikomur ne pride na misel, da je ta mladi fant izdelal imenitno letalo, ki je lahkom pravo odkritje. Nihče si namreč ne more misliti, kdor še ni videl brezmotornega letala od blizu, da je konstrukcija z neštetiimi podrobnostmi tako komplikirana. Pretnarjevo delo vzbuja zdaj toliko zanimanja kot je na spemladanskem velesojem Selanov model Kranja. Značilno je, da sta oba konstrukterja preprosta fanta brez višje šolske izobrazbe.

Posebna atrakcija na velesojem je bila včeraj tekma harmonikarjev. Ze zjutraj so se začeli pripravljati na brdo borbo. Pri izbirni tekmi se jih je kosalo nad 60. Saj vesle, da pri nas skoraj vsak vlači harmoniko in da so vsi imenitni muzikanti, 40 tunkov in mehovi je prestalo skušnjo. V finalno tekmo so pa prišli seveda le redki.

Popoldne ob 15. je bilo končno tekmo vanje v plesnem paviljonu Dolničarjeve restavracije. Včasih so bila tekmo vanja v zagrajenih prostorih, včeraj je pa prišlo občinstvo povsem na svoj račun. Navdušeni poslušali so zasedli mize in stole na obširnem restavracijskem vrtu. Toda niso sedeli, nego so stali na stolah. Kako zanimivo je bilo tekmo vanje, dokazuje najbolj to, da so ljudje pozabili na vse druge potrebe. Ali si morete misliti dobre Slovence v gostini, ne da bi pilij? Pozorno so sledili vsem tekmovalcem in vsem ploščali, da je grnelo. Vztrajali so nad tri ure, ker so bili silno zadovoljni, kako se bo izteklo. Najbolji všeč so bili vsem mali muzikanti, ki so bili zvečer do 10 let stari. »Rezali« so tako poskoč-ne, da so ljudi arbele pete. Najbolji se je na odrezal Perperjev Viktor iz Ljubljane. V lažji kategoriji z diatonično harmoniko si je priboril prvi sprigrano prvo mesto Slavko Stomen iz Kranja, v težji kategoriji pa Ciril Bricej iz Štepanje vasi. Bricej je bil najbolj nevaren. S kromatično harmoniko (težja kategorija) se je najbolj izkazal Celijan Milan Stante. Najboljši ansambel pa imajo v Hrastniku, namreč J. Pečev. Posebno huda borba je bila za državno prvenstvo. Prvenstvo z diatonično harmoniko si je priboril Ciril Bricej iz Štepanje vasi, e kromatično pa znani Mariborčan Rudolf Pilih. Državna pravka preimata prehodna nokala in zlati plaketi, ostali tekmovalci pa srebrne plakete in diplome. Nagrade je dala velesojemka uprava.

Niž manjša atrakcija od tekme harmonikarjev pa ni bila produkcija silnega »bosanskega leva« Steva Ebla. Da bo junak iz Bosne res vleklet tovorni avtomobil z zobni, ljudje niso hoteli verjeti ter so mislili, da namerava potegniti nie namesto avtomobila. Potegnili pa je nie in še avtomobil, namreč tiste, ki so zasedli avto. Voz je čakal pri glavnem vhodu. Okrog se je zbrala takšna množica nevrnih Tomažev, da so pomandrali lepo grodo cvetja. Ko je hotel Stevo premakniti avto, se je gozdo tiliko

ljudi, da bi šestonskega avtomobila ne mogel premakniti niti slon, zlasti še, ker so ga nekateri vlekli nazaj, zopet drugi so pa hoteli pomagati Herkulu. Stevo si je izkepal stojšče v zemljo, da se je lahko bolj uprl, kajti treba je bilo res nadloževsko sa-le, da je premaknil avto na terenu, s peskom posulem. Nazadnje ni pomagalo nič več, ljudje, ki so se tiščali avtomobila, so nenadno popadali in začeli so leati drug po drugem — avto se je premaknil. Stevo je vleklet avtomobil vzdolž paviljona J in H do paviljona G. Počival je samo nekajkrat. Ljubljanci so zopet bogatejši za eno pošteno senzacijo. Na Ebla amo po pravici ponosni. Šele 24 let je star in že je junak, ki mu ni para.

Tudi artisti v velesojemskem varijeteju doživljajo prave triumfe. In splošno so kmeti prireditelji ob tej priliki zlasti srečni, vse se je lakorekno sprememilo v štoto, kar so vzeli v roke. Zato tudi ni čuda, da je velesojem pričaral zlate čase, ki amo jih proslavljali včeraj z razmlifivo vmeo in navdušenjem.

Zobozdravnik
Dr. Josip Tavčar
ZOPET REDNO ORDINIRA
NEBOTIČNIK. — TELEFON 33-98

Iz Trbovelj

— Nesreča pri delu. V sredo se je v Ferdinand-polju zapadnega jamskega okrožja pri delu tekoje ponesrečil kopač Sakelšek Franc. Bil je zaposlen pri isanju stropnika, ki ga je pridrtil z železno oporo, ki jo je zabil v stojko. Med zabijanjem opore v stojko pa se je izločil iz stene velik kos promoga, ki mu je padel na stopalo leve noge ter mu jo zlomil. Bil je prepeljan z rešilnim avtom v bolnico.

— Boj jetiki. Na anketi sreskega načelstva, ki se je vršila 5. t. m. na tukajšnji občini, je bilo soglasno sklenjeno, da se v novo otvorenji hiši za kužne bolezni prepusti en oddelek s pribl. 10 do 12 posteljami samo za težko obole tuberkulozne bolnike. Istotako naj bi rudnik prepustil PTL. Odnosno dispanzerju eno prazno hišo, kjer naj bi se nastanila akutno obolela deca, ki naj bi se rodbinam vrnila šele, ko bi bolezen ne bila več akutna. — S tem bodo težko bolni in za okolico nevarni bolniki izolirani od zdravih.

— Ustavitev avto-vožnje. Obrtno oblastvo je na odredbo finančne oblasti zabranilo avtobusnemu podjetju J. Kačnik nadalje prevajanje potnikov na progi kolodvor Trbovlje-trg, ker je z davki v zaostanku. Kdor pozna rudarsko krizo z vsemi njenimi katastrofalnimi posledicami, ki danes z vso resnostjo majoje temelje nekoč sigurnim eksistencam naših obrtnikov in trgovcev, mora uvideti, da je postalo podjetje Kačnik le žrtev težkih časov v rudarskih re-

V gotovini

Polovična voznja dovoljena

virjih, saj je go Kačnik znan kot soliden in vseskozi varčen mož, ki si je v prejšnjih ugodnejših letih s pridnostjo, marljivostjo in varčnostjo zgradil majhno hiščico, pri čemer se je pa prekomerno zadolžil, tako da je danes z dolgovi težko obremenjen. Zaradi stalno naraščajoče krize v rudarskih revirjih pa so se tudi dohodki avtobusnih voženj neprestano krčili, ker le redki delavci danes uporabljajo avtobuse, pa tudi mnogo drugih potnikov hodi že peš na postajo, kar je znak splošnega obubožanja prebivalstva v rudarskih revirjih. — Mnenja smo, da na dobro z odvzemom koncesije odnosno evidenčne tablice onemogočiti pridnemu in solidnemu podjetniku izvrševanje obrti, ker se mu s tem tudi onemogoča zadostiti obveznostim napram državi.

— Volilni imeniki za volitve v Delavsko zbornico razgrnjani: Volilni imeniki za volitve v Delavsko zbornico, ki bodo 9. oktobra, so razgrnjeni od 9. do 18. t. m. v pisarni tukajšnje bratovske skladnice, ter delavstvu dnevno od 8. do 12. in 14. do 18. ure na vpogled. V tem času sprejema volilni odbor tudi event. reklamacije.

— Nogometna tekma. V nedeljo popoldne ob pol 5. uri se sprimetna na igrišču SK Trbovlje vojaški tim »Platinica« iz Ljubljane in domači SK Trbovlje. Za to nogometno tekmo vlada med sportno publiko veliko zanimanje, ker le redko gostujejo vojaški sportniki v rudarskih revirjih.

Smrtna nesreča

Celje, 9. septembra. Včeraj okrog 20. se je vračal 27-letni trgovski potnik Josip Kostomarov s Sp Hudine pri Celju s svojim motornim kolesom po državni cesti iz Petrovc v Celje. Pri bivšem vojaškem vežbališču v Levcu se je pripeljal nasproti kmečki voz. Koštomaj je očividno prepozno opazil nevarnost in se je z vso silo zaletel v sprednji del voza. Pri tem ga je zadelo ope in prsa. Koštomaju je zdrabilo prsni koš in počilo mu je srce. Nesrečen je takoj lažilnih. Zapuščena žena in 4 otroke. Kdo je zakrivil nesrečo bo šele dognala preiskava, ki je bila takoj uvedena.

Iz Škofje Loke

— Strelska družina v Zeleničih otvorila jutri popoldne na Češnjici svoje strelišče. Sprejem gostov bo par minut pred 14. uro. Takoj potem bo svečana otvoritev strelišča nato pa streljanje gostov in domačih strelcev. Po streljanju bo domača zabava. Avtopodjetnik g. Ješe je dal na progi Škofje Loka—Zeleniči 50odstotni vozninski post. Vabimo!

Ni vsaka dobra za zakonsko ženo

Udobno domače ognjišče pomeni čistočo, red in okus, kar je odvisno od gospodinje

Znani ameriški pisatelj O. S. Marden, ki smo pred leti pričeli objavljati njegove bistroumne izreke, našteva v eni svojih knjig celo vrsto ženskih napak, ki so baje krive, da zakoni niso srečni. Eno Mardenovih gesel se glasi: »Ne oženi se z dekletom, ki tarna, da se doma ne počuti dobro, pa si ne prizadeva urediti svoj dom tako, da bi ji bilo v njem udobno.«

Mardenove knjige so pisane pod vtisom dobrih razmer, ki so vladale v Ameriki pred vojno. Poznali smo jih iz ameriških ilustracij. Lepe družinske hišice, vse v zelenju, zares udobne sobe s knjigami, klavirjem, rožami v vazah in pogrnjeno mizo. Seveda pa tudi z lepo oblečeno in zadovoljno gospodinjjo. Le slike so nam tolmačile anglosaški smisel za dom. Niti Amerika takrat ni videla, da pridejo časi, ko bo težko ohraniti udobno domače ognjišče, kajti v mnogih hišah sedi za mizo gospa skrb, a v njeni navzočnosti je težko pričarati udobnost. Mardenov odtisek se pa še sedaj tiče onih, ki bi si lahko spetli domače ognjišče, pa tega ne znajo.

Udobno stanovanje ne pomeni, da mora imeti človek najmodernejše pohištvo, pač pa pomeni čistočo, red in okus. Nekatera stanovanja so sicer opremljena staromodno in stanovanjski arhitekt bi jih zdel obsojil, toda v njih se počuti domače, ker okus pravi nič ne trpi. Mlada deklica morda ne more odločiti o opremitvi stanovanja svojih roditeljev, pač pa lahko prinese od doma pravi smisel za čistočo, red in okus, tako da zna ustvariti sebi in možu prijetno, udobno bivališče. Če je bila vajena doma čistoče in reda, se ga bo znala držati tudi v novi domačiji. Morda bo hotela v svojem domu imeti še vse lepše in okusnejše. Često slišimo iz ust mladih deklet: »To in tako hočem imeti, ko se omožim.« Tako deklica ima ideal lastne lepe domačije,

Nobile gradi nove zrakoplove

Ko generalu Nobilu po ponesrečenem poletu na severni tečaj v Italiji ni bilo več obznanja, ga je povabila sovjetska vlada v Rusijo in mu poverila vodstvo nove tovarne za zrakoplove. Nobile je res odpotoval v Rusijo in je bil tam edini strokovnjak za gradnjo zrakoplovov. Z vrnemo se je lotil dela in v začetku je moral premagovati velike težkobe. Moral je sam izdelati delavce in tehnike, ker jih Rusija ni imela. A šlo mu je za to, da se rehabilitira. Sanjal je o velikih zrakoplovih, o novih polarnih in preokceanskih poletih. Delal je hitro, toda trzno.

Začel je s konstrukcijo mehkih zrakoplovov, ki jih ima Rusija zdaj pet. Najmanjši obsega 2150 kubičnih metrov plina, največji pa 6800. Njegova povprečna hitrost znaša 96 km na uro. Potem je konstruiral majhen, napol trd zrakoplov z obsegom 2100 kubičnih metrov. Ta leta že od aprila 1933 in se je zelo dobro obnesel. Poleg manjših poletov ima za seboj progo Leningrad-Habarovsk-Leningrad. Zgrajen je bil v 8 mesecih, pri tem so pa morali postopno urejati šele delavnice, kjer so ga izdelovali. Takoj po njegovem prvem poletu je začel Nobile pripravljati načrte za

Dve siroti

In ker je Marjana opazila morskorošast in ker je kazalo, da jo obhaja groza pri pogledu na požrešnega soma, jo je prijel poročnik za rame, da bi jo pomiril.

Potem je pa nadaljeval: — Nisem vam še povedal o navedenih poštah in o nevarnosti, ki preti ljudem v njeni bližini; njen rep je enako nevaren, kakor njena čeljust s trojno vrsto zob.

Potem je poročnik zapovedal podčastniku, naj privede na krov vse izgnanke Stopile so v vrsto, da bi trdnje stale na gugačih se ladji. Tudi valovi so začeli tisti hip na vso moč butati ob ladjo in peniti se, kakor bi slutili izpremembo vremena.

Marjana se je držala poročnika, podčastnik je bil pa zelo vesel, da lahko pokaže svojo modrost, in dejal je: — Že od snoči nam sledi ta ropar kot da nam prinaša žalostno vest.

Te besede so vzbudile Marjanino radovednost.

pa naj se omoži ali živi samsko življenje. V duši vsake ženske je hrepenenje po vladanju v lastnem lepem stanovanju, čisto žensko hrepenenje po oknu z zastori, po cvetlicah, po udobnem kotičku.

Često slišimo, da se kmečka dekleta nočejo omožiti na kmete, čeprav so same doma s kmetov, da se raje omože z učitelji, orožniki in nižjimi uradniki, torej z ljudmi, ki nimajo visokih plač, ki so odvisni, toda njihove žene hodijo navadno lepo oblečene in lahko skrbijo samo za gospodinjstvo in družino. Zdi se, da kmečkih deklet ne mika po dvorišču razmetan gnoj, tesne izbe, kjer leže poleg razmetanih postelj stare obleke, kjer sprejema gospodinja goste z besedami: »Saj vas nimam kam spraviti.« Kmečkih deklet ne mika življenje žene, ki ji mora biti prvo živina in prašiči, ne pa mož in otroci, življenje, ki v njem nikoli ni časa za knjige, za duševno hrano, ker za take stvari ni denarja. In da niti ne govorimo o kulturnih potrebah, v mnogih takih družinah žena niti skuhati nima kdaj.

V mnogih kmečkih hišah bi pa ženi ne bilo treba biti sužnja, če bi si preskrbela pomoč, da bi bil dom dom, ki bi se ga odrasli otroci radi spominjali. Na kmetih so sicer gotova opravila, ki jih je treba opraviti hitro, ko recimo preti nevihta. Toda več rok opravi delo hitreje, da ni treba delati še ob nedeljah in praznikih. Če zna žena navedena opravila ali učitelja začetnika ustvariti iz malega lepo domačijo, gre to tem prej na kmetih. Biti kmet je poklic, ki v njem mož ne more pogrešati žene-gospodinje. Na nji je torej ležalo, da si uredi domače ognjišče tako, da se bo počutila doma dobro. Pojdite na kmete, pa boste našli tudi tam mnogo dobrih in prijetnih domačih ognjišč, ne da bi pri tem kaj trpelo delo.

zrakoplov z obsegom 20.000 kubičnih metrov. Ta bo točna kopija ponesrečenega zrakoplova »Italia«. Izdelan bo letos v decembru.

Nobile pa pripravlja že načrte za zrakoplov z obsegom 50.000 kubičnih metrov, ki se dvigne prvič v zračne višave spomladi 1936. Njegov cilj je gradnja zrakoplovov, kakršne imajo doslej samo Nemci, LZ 127 in Grof Zeppelin. Poleg Nobile deluje v sovjetski tovarni za gradnjo zrakoplovov še poljski inženjer Zolkovski. On izdeluje kovinske zrakoplove, ki bodo letali zelo visoko, tako da jim vihar ne bo mogel do živga. Prvi tak zrakoplov preizkusijo prihodnjo pomlad.

64 letno dekle

Svet se že dolgo zanima za Američanko Edvo Wellace-Hopperjevo, ki je stara že 64 let, pa je še vedno podobna 16-letnemu dekletu. Zato ni čuda, da se posebno zanimajo za njo Američanke. K nji prihajajo dame, matrone in dekleta od blizu in daleč in vse bi rade vedele, kako da se ne postara, od kod ji čudodelno sredstvo proti staranju in kakšno je to sredstvo. Miss Hopperjeva ima krasno nežno polt brez vsakih brazd ali gub, mišice prožne, goji pridno sport, priborila si je že več prvih nagrad v tenisu in plavanju, pleše, da jo je veselje gledati, omožiti se pa noče. Vidimo torej, da je s svojimi 64 leti deklica, da malo takih.

Žal ne more izdati tajne svoje večne mladosti, ker nobene tajne nima. Živela je kakor vse druge ženske, jedla je kakor druge, delala, kolikor se ji je pač hotelo, in vendar so se druge postarale, ona je pa ostala mlada. Najhujše je, da niti zdravnik ne ve do povedati, zakaj se njen organizem ne stara. Domneva-jo samo, da gre pri nji za neko snov, katere ni v tolikih množinih pri drugih ljudeh, in zato se drugi starajo, ona pa ne. Američanke pa hočejo na vsak način vedeti, kakšna je ta čudodelna snov in ali bi se ne dala dobiti, da bi tudi one

— To je stara bajka, — je dejal poročnik smeje, — ki pravi, da morskoi som čuti, če preti ladji ali kateremu izmed potnikov nesreča... — In plava za njo? — Da, kakor je vam baš pravil podčastnik, zasleduje jo v nadi, da bo dobi kaj za svoje ostre zobe.

Marjana je obmolnila, kot da jo je obšla pri teh besedah globoka žalost. Poročnik je pa brž pripomnil: — Toda to je kot rečeno bajka in če nas ta zverina tako trdovratno preganja, je to pač dokaz, da je lačna; a mi uuu takoj pošljemo zakusko, ki mu pa ne bo teknila.

Namigni! je podčastniku kot staremu lovcu, ki je privezal na močan trnek velik kos slanine.

Na krovu so vsi z največjim zanimanjem opazovali njegovo početje. Poročnik je za hip nekam odšel. Vrnil se je z vojaško puško, ki jo je temeljito pregledal in natresel v ponovico smodnika.

Mornarji so se umaknili strelcu. Poročnik se je postavil na prežo, da bi pomeiril in sprožil v trenutku, ko bi se morskoi pošast obrnila na hrbet in hlasičila po slanini, ki so ji jo metali v majhnih kosčkih kot zakusko pred velikim kosom.

ostale večno mlade. Od zdravnikov zahtevajo, naj preiščejo čisto dekle, posebno pa njeno kri. Ona pa noče o tem ničesar slišati, češ, jaz se ne etaram, ve me pa nič ne brigata.

Kralj Fejsal umrl

V Bernu, kjer se je ločil, je umrl v četrtek ponoči iraški kralj Emir Fejsal. Zadel ga je srčna kap.

Emir Fejsal je bil rojen leta 1887 kot tretji sin arabskega poglavarja Husejna, bivšega člana turškega senata, ki se je pa med svetovno vojno ločil od Turčije in so ga Angleži proglasili za kralja Meke. Spomladi 1916 je bil Fejsal do deljen turškemu vrhovnemu poveljniku Džemalu paši v Siriji. Potem so ga poklicali Turki v Medino, da bi zavrli upore, namestu tega je pa organiziral arabski upor. Kot vrhovni poveljnik angleških pomožnih čet v Arabiji je vkrokal leta 1918 zopet v Damask in se dal proglasiti za sirskega kralja. Ta čas je pa pripadla Sirija Francozom, ki so pregnali Fejsala iz Damaska in preko Palestine se je napotil v London, kjer so si baž belili glave z uporom v Iraku.

Angleži so takoj spoznali, da bi bil Fejsal najprimernejši mož za Irak in zato so ga poslali spomladi 1921 v Bagdad, kjer ga je angleški vrhovni komisar sir Percy Cox svečano sprejel in preskrbel, da je bil proglašen za iraškega kralja potom plebisicita, pri katerem je baje 96% prebivalstva glasovalo zanj. To pa še ni prineslo Iraku miru, upor so se nadaljevali, dokler ni bila sklenjena med Fejsalom in Ibn Saudom, vladarjem Vahabitov in hedžaskim kraljem prijateljska pogodba.

Zagonetni umor deloma pojasnjen

Strahni umor na Češkoslovaškem, kjer so našli v dveh kovčegih razrezano žensko truplo, je deloma že pojasnjen. Objavljena je bila fotografija neznanne umorjenke in tako se je posrečilo ugotoviti, da gre za 22letno Otilijo Vransko iz Brezna na Slovaškem, zaposleno v Pragi. Na policijo je prišla njena sestra, ki ji pa prvi hip niso verjeli, ker se je bila malo poprej zglasila Marija Zaševa iz drugega kraja in spoznala v umorjenki svojo sestro. Ker so pa tudi drugi potrdili, da gre za Otilijo Vransko, je policija na podlagi njihove izjave in nekaterih znakov na umorjenkinem obrazu točno dognala, da gre res za Vransko. Tudi odtisi prstov to potrjujejo.

Vranska je živela burno življenje. Bila je lahkomišelnina, rada je imela fante in pred leti jo je moralo orožništvo zaradi razuzdanega življenja aretirati. Letos v marcu je prišla v Prago, kjer se je večinoma preživljala kot vlačuga. Zaposlena je bila po raznih nočnih lokalih kot natakariča, glavno njeno delo je pa bilo loviti moške. S svojo prijateljico Boženo Vilngrovno je imela skupno stanovanje, kamor sta vodili noč za nočjo moške. Zadnjič se jo videli 31. avgusta zvečer. Često je zahajal k nji okrog 20-letni fant srednje postave, s katerim se je bila seznanila v kinu. Neki drugi njen ljubček je hodil z njo po zakotnih lokalih. Tega pa od četrtega, torej od dneva ko je Vranska izginila, niso več videli. Oblasti domnevaajo, da je pobegnil

Pogled na to past je vsem gledalcem zaprl sapo. Tudi najpogumnejši so obmolknili.

Marjana je stala pri poročniku v pričakovanju trenutka, ko se pojavi som.

— Pozor, gospod kapitan; pošljem jim njihove porcelje.

— Kaj jih je več tu? — je vprašala Marjana.

Toda namestu odgovora je podčastnik zamahnil s trnikom, ki je bil na njem velik kos slanine, in vrgel ga je dobrih deset metrov od ladje.

Takoj sta se prikazali dve manjši črno in žolto progasti ribi.

— Evo pilotov! — je vzkliknil stari mornar.

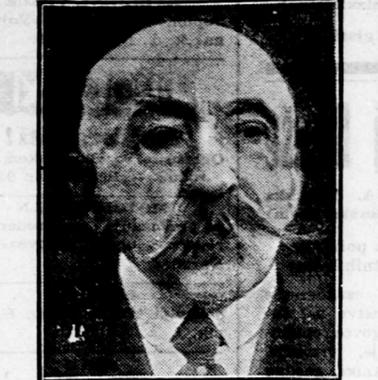
Oči vseh so se istočasno uprle v obe ribi, dolgi največ pol metra, ki sta bili zavohali slanino na trnku in sta po kratkem šviganju okrog vabe odplavalii hitro proti somu. Čigar črno telo se je videlo skozi valove.

Vse ženske so vpraševale, kakšni ribi sta to in čemu se sučeta okrog te morske pošasti, ki ju pusti pri miru; ne iz plemenitosti ali sočutja, temveč samo zato, ker so te ribe zelo koristne.

Te lepe ribe spremljajo soma in ga opozore vedno, kadar je blizu dober plen.

čas mejo. Vranska niti ni dobro vedela njegovega imena in ni izključeno, da se ji je predstavil pod izmišljenim imenom. Pretekla je krenila zdej v to smer.

Georges Leygues

francoski minister mornarice, ki so ga v turek popoldne v Parizu z vsemi vojaškimi častmi pokopali

Kino Scampolo

Kino Matica nam pripravlja novo presenečenje, film »Scampolo«, izdelan po znani Nikodemijevi šaligrji. Film je režiral Hans Steinhoff, glavne vloge so pa v rokah Karla Ludwiga Diehla, Pavla Kempa in dražestne, ljubke nagajivke Dolly Haas. Scampolo je zgodba uboge, na ulici živeče deklice, otroka velemesta brez staršev, brez strehe. Deklica najde mladega fanta, ki mu je bil oče bogat, pa je obubožal in tako se mora tudi sin klitati po mestu. Fant in deklica hočeta z združenimi močmi premagati vse težave in obogatei. In deklici se res posreči napraviti iz potepuha in lenuha, marjivega, poštenega človeka. Scampolo je film življenja, mladosti, ljubezni, film optimizma, ki nam pričara nekaj žarkov v sivo vsakdanjost. Življenje je vedno lepo, če ga človek gleda od solnčne strani. Kako je treba to storiti, nam pove in pokaže film »Scampolo«.

Dolly Haas je v svoji vlogi uboge potepinke tako dražestna, da se vtisne človeku globoko v spomin. Njen oče je bil knjigotrošč in po njenih žilah se pretaka angleška kri. Ko ji je bilo 6 let, je začela obiskovati baletno šolo hamburškega gledališča in s 14 leti je igrala oroško vlogo v »Wedekindovi »Franciški«. Potem je pisala v opereti, a kmalu se je preselila v Berlin, kjer je pa živela nekaj časa zelo slabo, ker ni imela službe. Končno je prodrla do Nelsona in potem so nastopili boljši časi. Nastopala je v monakovski in berlinski opereti, končno se je pa posvetila filmu in tu je napravila kariero. Njeni najnovejši filmi so »Pariške noči«, »Lov za srečo«, »Male pustolovke« in »Scampolo«. Na sliki jo vidimo v vlogi v »Scampolu«.

6 milijonov za dva filma

Po velikem uspehu, ki ga je Kiepura s svojim nepozabnim filmom »Pesem za« dosegel, se ves filmski svet zanima za tega slavnega peva. Ponujajo mu angažmane, obetajo mu bajne honorarje, cene njegovih filmov so neverjetno poskočile. Naravno, da je Amerika pridobila Kiepuro proti milijonskemu honorarju za dva filma. Po najnovejših poročilih je prejel od tvrdke Universal-filma za dva filma, ki bosta izdelana v Hollywoodu 6 milijonov dolarjev. Kiepura ve zaenkrat o svojih ameriških filmih le toliko.

Tedaj se je na trebuhu plavajoči som hitro obrnil na hrbet, da bi lahko požrl plen.

V tej legi, ki mu omogoča rabiti strašne čeljusti, je priplaval z odprtim žrelom do trneka s kosom slanine.

In bliskovito je pogoltnil slanino.

Na ta trenutek je čakal poročnik.

Počil je strel in bela somova koža na trebuhu je izpustila skozi zevajočo rano curek črnkaste krvi.

Ranjena morskoi pošast se je pogнала v globine in potegnila za seboj trnek.

— Popustite! — je velel podčastnik mornarju, ki mu je bilo naročeno skrbeti za vreteno, okrog katerega je bila navita vrvi z močnim trnikom na koncu. Vreteno so rabili pri lovu velikih rib, ki so jih mogli potegniti na krov samo, ko so bile že vse izčrpane.

Naglo odvijajoča se vrvi je pričala, da se som poganja v globino v nadi, da se bo odkrižal trnka, ki ga je bil pogoltnil.

Kar se je že do konca odvita vrvi napela. Mornarji so radostno vzkliknili.

— Je že naš! — je vzkliknil podčastnik in zamahnil z roko, da bi povečal krog okrog sebe.

da bo prvi po vsebini zajet iz operete »Pri treh mladenkah« in bo v tem filmu igral Schuberta, v drugem bo pa moral peti in nastopati na najvišjem nebotičniku NewYorka. Za oba filma se dela zdaj v Ameriki prava ameriška reklama. Z delom prične šele januarja prihodnjega leta, ker je Kiepura do konca tega leta vezan na Evropo ter bo za berlinsko Cine Allianz izdelal še en film. Ta film se bo imenoval baje »Paris v smehu« in solzah.

Kiepura je umetnik po božji volji, pevec izredno očarljivega glasu. Njegovo petje fanatizira množice. Kritiki vsega sveta ga primerjajo s Carusom, in sicer po pravici. Da imajo res prav, o tem se lahko prepričate tle dni v elitnem kinu Maticel, kjer teče že več dni njegov prekrasni, nepozabni film »Pesem zate«.

— Marija Jeritza igra glavno vlogo v modernem zvočnem filmu »Velika kneginja Aleksandra«, kjer poje več modernih popevk in arij. Film je režiral Wilhelm Thiele, glasbo je komponiral Franz Lehar. Poleg Jeritze nastopijo v filmu še Paul Hartmann, Szöke, Szakall, Leo Slezak in Raoul Aslan. To je najdražji film, kar jih bomo videli v tej sezoni.

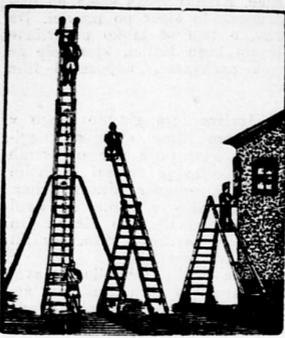
— Nova vloga Szöke Szakalla. Slavni komik Szöke Szakall se nam predstavi zopet v filmu »Velika kneginja Aleksandra«, ki v njem nastopa kot rečeno tudi Marija Jeritza. Film bo izdelan tudi v angleškem jeziku, in sicer takoj, ko bo končan v nemški verziji.

Telesno zaprtje, slaba prebava, abnormalno razkranjanje in gnolba v črevesu pomnožena vsebina kisline in želodčnem soku, nečistost kože na obrazu, na hrbtu in prsih, čermasti turji, marsikateri katari, motne sluznice preidejo z uporabo naravne »Franz Josefovog grenčice«. Stevilni zdravniki in profesorji uporabljajo »Franz Josefovog grenčico« že desetletja pri odraslih in otrocih, obeh spolov z največjim uspehom. »Franz Josefovog grenčica« se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Radioprogram

- Nedelja, 10. septembra
- 8.15: Poročila. 8.30: Gimnastika (M. Dobovšek). 9: Prenos sokolskih svečanosti iz Ptuja. 10: Gledališče kot umetnost (prof. Šest). 10.30: O potovanju po Poljskem (Vuga Odon). 11: Radio orkester. 12: Čas, plošče. 15: Kmetijsko predavanje (g. Jamnik). 15.30: Sramel kvartet Dollinšek. 16.30: Plošče. 17: Radio orkester. 20: Pevski koncert ge. Pavle Lovsetove. 20.45: Radio orkester. 21.30: Čas, poročila, plošče. 22.15: Havajske kitare (prenos z veselejma). 23: Konec.
- Ponedeljek, 11. septembra
- 12.15: Plošče. 12.45: Poročila. 13: Čas, plošče, borza. 19: Radio orkester. 20: Uvedba ljublj. rasvetljave pred 140 leti (R. Dostal). 20.30: Sol. vokalni koncert ge. Antonije Škvarča. 21.15: Radio orkester. 21.45: Čas, poročila. 22: Havajske kitare (prenos z veselejma). 23: Konec.
- Torek, 12. septembra
- 12.15: Plošče. 12.45: Poročila. 13: Čas, plošče, borza. 19: Radio orkester. 20: Resnica in zmota o duhovih (Fr. Terseglav). 20.30: Simfonija B-dur (Franek) na ploščah. 21.15: Slagerje poje gđc. Vanda Zaherl. 22: Čas, poročila, Radio orkester. 23: Konec.
- Sreda, 13. septembra
- 12.15: Plošče. 12.45: Poročila. 13: Čas, plošče, borza. 19: Otroški kottček (gđc. Komanova). 19.30: Plošče. 20: Literarna ura: Gledališki zapiski (Ciril Debevoe). 20.30: Solistični koncert ge. Zlate Gjungjanc-Gavella. 21.15: Oktet »Ljubljanskega Zvonca«. 22: Čas, poročila, Radio-jazz. 23: Konec.
- Četrtek, 14. septembra
- 12.15: Plošče. 12.45: Poročila. 13: Čas, plošče, borza. 19: Radio orkester. 20: Meščanska in kmetiska gospodinja (ga. Grum-Skulj). 20.30: Prenos iz Beograda. 22.30: Čas, poročila. 23: Konec.
- Petek, 15. septembra
- 12.15: Plošče. 12.45: Poročila. 13: Čas, plošče, borza. 19: Radio orkester. 20: Ročno in umsko delo (Etbin Rojc) 20.30: Prenos iz Zagreba. 22.30: Čas, poročila. 23: Konec.
- Sobota, 16. septembra
- 12.15: Plošče. 12.45: Poročila. 13: Čas, plošče. 19: Radio orkester. 20: Pregled sunanjih političnih dogodkov (dr. Jug). 20.30: Kuplete poje g. Bajde. 21.15: Radio orkester. 22: Čas, poročila, Radio-jazz. 23: Konec.
- In obrnjen k poročniku je pripomnil: — Kapitane, najin je plen, kajti kožo ste mu sijamo preluknjali. — Prepuščam ti ga vsega, prijatelj; pustiš mi samo čeljust, ki jo hočem podariti guvernerju Louisianae. — Pripravim vam jo, kapitane, — je dejal podčastnik; — saj se spoznam na to. — Izgnanke so napeto opazovale odločilno borbo z morskoi pošastjo. Vse to je bilo tako novo, tako nepričakovano, da so kar zijale v nemem začudenju. Vsi so nestrpno čakali, da se prikaže som iz vode. — Trije mornarji so stopili k vretenu, počasi so začeli navijati vrvi, vmes so pa prepevali »somovo pesem«, ki jo pojo vedno ob taki priliki. — Ta pesem, ki jo poznajo vsi mornarji, ima nešteto kritic, kajti ob vsakem novem dogodku, ob vsaki novi prigodi zlože novo prigodno kitico. — Cez nekaj minut se je začela voda na valovih peniti. — Kar se je prikazala iz pen somova glava. — Zdelo se je, da plava pošast z močeno silo iz morskih globin, kakor bi se hotela pogmati na krov.

P. Bogdanov & Co. **M. Modic**
 Ljubljana Kopitarjeva ulica 4
 Opatova cesta 9
 izdelovalnica glasbil; izvršuje popravila glasbil strokovnjaško in poceni.
 nudi glasbila, strune in glasbene potrebščine po priznanih niskih cenah.
 Oglejte si naše zaloge, preden si nabavite glasbilo!

Ignacij Repše

Ljubljana, Teatarska ul. 7 (Karlovška cesta)
 tvornica pohištva in patentnih lestev
 priporoča vsakovrstne specialne lestve za: industrije, trgovce, obrtnike, sadjarje, vrtnarje, nišne posestnike, gasilna društva itd. Lestve se lahko uporabljajo na vse načine, tako da ena lestva nadomešča šest drugih.

Oglejte si razstavo na velesojmu!

Naznan lo!

Cenj. občinstvu mi je čast naznaniti, da sem prevzel gostilno v NOVI ULICI (Kersnikovi) št. 5, kjer sem tudi vse prostore, kakor tudi senčnat vrt popolnoma preuredil.
 Točil bom pristna dalmatinska vina, in sicer po sledečih cenah. — Cene v oklepajih čez ulico. — Črno prima 12 % Din 8.- (8.-), belo prima 12 1/2 % Din 10.- (8.-), rdeče (ružica special) 12 1/2 % Din 8.- (8.-), prošek prima Din 28.- (25.-) ter žganje, tropinovec 50 % Din 32.- (26.-) isto ceno slivovka. — Na razpolago tudi rešerji likerji.
 Vsako nedeljo popoldne se peče na vrtu prašiček na raznju.
 Vsak petek polenovka in druge morske ribe. — Vedno na razpolago tudi znamenita dalmatinska suha šunka in vsaki čas raznovrstna topla in mrzla jedila po konkurenčnih cenah.
 Za obilen obisk se priporoča

Milan Prijič, gostilničar

KUPIM
 AKO KUPUJEŠ
 Oglasiš v »Slovenskem Narodcu«. Beseda Din 0.50. 3500

RABLJENE VREČE
 kupim. — Ponudbe: »Vojvodina« k. d., Novi Vrbaš. 3527

PRODAJI
 Kaj prodati!
 Oglasiš v »Slovenskem Narodcu«. — Beseda Din 0.50.

MOTORNİ ČOLN
 za prevažanje oseb prodam. — Naslov v upravi »Slovenskega Naroda«. 3535

JABOLKA
 dobavlja trvdka Šoper, Hrastnik. 3529

PEKI!
 Prodaj malo rabljen stroj za mešanje (Knet- und Mischmaschine). — Naslov v upravi »Slov. Naroda«. 3579

POHIŠTVO
 dobro ohranjeno, poceni na prodaj. — Naslov v upravi »Sl. Naroda«. 3567

PROSTOVOLJNA DRAŽBA
 starin in umetnin: ponedeljek 11. septembra 1933 na Glincih, Tržaška cesta 6 (hiša Tribuč), dopoldne od 9. do 12. ure, popoldne od 15. do 18. ure, event. nadaljevanje v torek. — Različno starinsko pohištvo, ogledala, ure, lestenci, vaze, porcelan, steklenina, jedilno orodje, preproge, zastori itd. Originali starin in modernih mojstrov (Podčnik, Götzl, Karinger, Kühnl, Egartner, Tratnik, Klemenčič, Gaspari, Zmitek, Maleš, Jakl itd.). Knjige: slovenske, nemške itd. Pianino Lauberger & Gloss. — Dr. Krevl Jostip, javni notar. 3539

OVILJARSKI STROJ
 (Knopfloherca) dobro ohranjen — poceni prodam; napročaj tudi 100 parov vičkov »WV-zarde«. — M. Pobeška, Cankarjevo nabrežje 7/L, Ljubljana. 3582

NEPREMIČNE
 AKO PRODAJAS ALI KUPIŠ NEPREMIČNINO
 oglašuj v »Slovenskem Narodcu«. — Beseda samo Din 0.50.

NOVO HISO
 v Dev. Mariji v Polju št. 113 prodam. 3538

POSESTVO
 v okolici Celja vzame v najem Podrepšek, Sv. Jurij ob južni železnici. 3530

GLASBA
 PIANINE IN HARMONJE z garancijo dobite najceneje tudi na obroke v tvornici Iv. Kacin, Domžale. Zahtevajte cenik! 3519

Klavirji!
Pianini!
 Kupujte na obroke od Din 400.—

prve svetovne fabrikate: Bösendorfer, Steinway, Förster, Petrof, Höpfl, Stingi original, ki so nesporno najboljši! (Lahka, precizna mehanika.) Prodaja jih izključno le sodni izvedenec in bivši učitelj Glasbene Matice

Alfonz Breznik
 Aleksandrova cesta št. 7. Velikanska zaloge vseh glasbenih instrumentov in strun

Za dame:
 Specijalna izdelava, predelava in modernizacija damskih krznenih plaščev, jopic in ovratnikov ter sploh vsa v to stroko spadajoča dela.

Za gospode:
 izdelava večernih, promenačnih, športnih in lovskih plaščev in suknjičev

KRZNO
Srečko Lapaine
 Ljubljana
 Gajeva ulica št. 6, II. nadstropje (za nebotičnikom)

Krzna velike mode:
 ovca tolstorepka in karakulska ovca

KLAVIRJI, PIANINI
 prvovrstnih inozemskih znamk. Solidne cene. Nudi na obroke; vzame tudi hranilne knjižice. — »Muzikac«, Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 40. — Popravila in uglašuje najceneje. 59/L

KARMAH
 v Ljubljani Hotel »SLON« soba št. 16a
 Na osnovi psiko-grafologije obravnava vsa življenjska vprašanja in odgovarja na korespondenco.

VSE KAR POTREBUJETE
 oglašujte v »Slov. Narodcu«. — Beseda le Din 0.50. 3516

ČOLNI NA LJUBLJANICI
 se izposojajo na Trnovskem pristanu v čolnarni Jančar. 3534

REJENJKA
 za 150 Din mesečno sprejme Strajnar, Polica, pošta Vianja gora. 3572

PO 50 PAR ENTLANJE
 vezanje zaves, monogramov. »Juljana«
 Vošnjakova ulica (v bližini Slamiča) in Sv. Petra c. 55.

Na obroke!
 Na hranilne knjižice! **POHIŠTVO**
 Dobi se samo pri nas.
 Orehove šperane
 spalnice Din 7.000.-
 črešnjeve spalnice > 4.800.-
 šperane spalnice > 3.000.-
 pleskane spalnice > 1.800.-
 omare > 400.-
 postelje > 200.-
 kuhinjske oprave > 850.-
 kuhinjske kredence > 450.-
 Sprejemamo vsa naročila in popravila po konkurenčni ceni. — Vse drugo pohištvo se dobi najceneje pri **MIZARSTVU »SAVA«,** Ljubljana, Kolodvorska 18 Miklošičeva 6 Telefon 2780

Modna konfekcija
 Najboljši nakup
A. PLESKER LJUBLJANA, Sv. Petra cesta 14. 11/L

SPALNICE
 moderne iz orehove korenine, mehke pleskane in kuhinjske oprave dobti najceneje pri — Andlovic, Ljubljana, Komenskega ulica 34. 62/L

ZNATI SE JE TREBA VTEM TEŽKEM ČASU
 Mi nudimo vsakomur priliko, da zasluži — kdor hoče delati. Uredite si domačo pletarno, ker mi damo vsakomur posla, a skupimo gotovo pletno blago. Prejo za pletenje dobavljamo in posebej honoriramo pletenje, kar dokazujejo mnoge zahvalnice ljudij, ki se na ta način našli zaposlenja in zaslužka. Z zupanjem zahtevajte brezplačne prospekte od t. Domače pletarske industrije Josip Tomažič, Maribor, Krekova 16. 55-1

SLUŽBE
KROJASKEGA POMOČNIKA
 in vajenca sprejme takoj — Rems Ivan, Vogelna 5 3575

ZASTOPNIKE (-OE)
 za prodajo vrednostnih papirjev sprejme — Invalidska druga a. d., Beograd, Kralja Aleksandra št. 12. 3574

ZA DAMSKO KEPELO
 iščem gospodično ali gospoda, ki dobro igra violino in pa dobro sopranistino. — Kapelnik v kavarni »Istra«, Šibenik. 3573

TRGOVSKI POMOČNIK
 želi premeniti službo. Naslov: Jaklič, Poznikovo, Velike Lašče. 3571

VISJO NATAKARICO
 (plačilno) — sprejme gostilna »Pri Orluc, Zagreb, Frankopanska 13. 3570

STANOVANJA
STANOVANJE
 2 sob, kuhinje in pritlikl — išče ves dan odsotna mirna stranka za mesec november. — Ponudbe na upravo »Slov. Naroda« pod »Snažnost 3581«

TRISOBNO STANOVANJE
 v II. nadstr., Slomškova ulica in DVOSOBNO brez kuhinje za samca ali pisarno takoj oddam. — Več pri kamnoseku g. A. Vodniku pri glavnem kolodvoru v Ljubljani. 53/L

DVOSOBNO STANOVANJE
 v Spodnji šiški ali za Bežigradom išče s 15. septembrom ali s 1. oktobrom mirna stranka dveh oseb. — Ponudbe na upravo »Slov. Naroda« pod »Zračno 3566«.

SOBO S KUHINJO
 v podpritličju oddam z novembrom. — Naslov v upravi »Sl. Naroda«. 3576

OPREMLJENO SOBO
 s posebnim vhom, dvema posteljnima, oddam takoj ali s 15. septembrom. Parket, električni. — Rožna dolina, Cesta X, št. 29 (pod Rožnikom).

V palači
Grafiki se odda:
 eno 4 sobno komfortno stanovanje, centralna kurjava, kopalnica, plin itd. dva trgovska lokala s stranskimi prostori.
 Poizve se: uprava palače Grafike, IV. nadstr., Masarykova cesta 14. 3548

DOPISOVANJE
DOPISOVANJE — ZENITVE
 v »Slovenskem Narodcu« beseda samo Din 0.50. 3532

GOSPOD
 s stalno in dobro službo išče znanja z neodvisno osamljeno gosepo ali gospodično, staro od 18 do 28 let. — Ponudbe poslati s polnim naslovom pod »Simpatičen 3531« na upravo »Slovenskega Naroda«. Tajnost strogo zadržana.

NE BOJTE SE, DA IZGUBITE SVOJ KRUH!
 Naslov od častnika imam jaz, pismo prejel, naslovljen 6./IX. 1933 od Vas. — Želim z Vami osebno govoriti čimprej. Tajnost, protisluga in nagrada.

Specijelni entel oblek
 azuriranje, predtisk, najhitrejša postrežba, najfineše delo pri **Matek & Mikeš, Ljubljana**
 poleg hotelske štruke!
 Vezanje raznovrstnih monogramov, perla, zaves, pregrinjaj; antlanje, izdelovanje gumbric. Vsi red najmodernejše ureditve podjetja — najnižje cene

Afrik modroce
 iz dobrega blaga, spalne fotelje, otomane in vsa tapetniška dela izdeluje po konkurenčnih cenah in po naročilu
KAROL SITAR, LJUBLJANA, Wolfova ulica 12 (dvorišče). Telefon 28-10

Najnovejši modeli dvokoles, otroških in igračnih vozičkov, prevoznih triciklov, motorjev in šivalnih strojev. — Velika izbira. — Najnižje cene. — Ceniki franco.
 »TRIBUNA« F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov, LJUBLJANA, Karlovska cesta št. 4.

Graški velesojem
 Od 16.—24. septembra 1933
 Razstava pingavske in Mariahofer goveje pasme od 16.—19. septembra. — Razstava malih in kožuhatih živali od 21.—24. septembra.
 Velesojmne izkaznice se dobe pri glavnem razpisatelju: Banka Bežjak, Maribor, Gosposka ulica št. 25 in pri avstrijskem poslanstvu, Beograd, Knez Mihajlov cenac 16.

Brez posebnega obvestila

V neizmerni žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da nas je naša dobra mati, babica in prababica, sestra, teta in tašča, gospa

APOLONIJA DEISINGER roj. Dolenc
 bivša gostilničarka, trgovka in posestnica

danes 8. septembra t. l. v 86. letu starosti po kratkem trpljenju zapustila za vedno.
 Pogreb nepozabne pokojnice bo v nedeljo 10. t. m. ob 4. uri popoldne iz domače hiše žalosti, Mestni trg št. 19.
 Sv. maše zadušnice se bodo brale v župni cerkvi.
 Skofja Loka, 8. septembra 1933.

JOSIP DEISINGER, trgovec in posestnik, sin — **KLOTILDA PEČERJEVA**, **PAVLA OBLAKOVA**, **ROZALIJA DR. STARETOVA**, **ALBINA DR. JERALOVA**, hčere — **IVANKA DR. MOHARJEVA**, **KATINKA DOLENC**, sestri — **KONRAD PEČER**, trgovec in posestnik; **AVGUST OBLAK**, sodnik okrožnega sodišča; **ALOJZIJ PAVLIN**, veterinarski inšpektor v pok.; **DR. EMIL STARE**, odvetnik, zeti — **PAVLA DEISINGER**, sinaha — Vsi vnuki in pravnuki —

V globoki žalosti naznanjamo, da je naš nadve ljubljani stric, gospod

EDVARD REGNARD
 trgovski zastopnik

danes popoldne po dolgoletni, mukoplni bolezni, previden s tolaščili sv. vere, mirno preminil.
 Pogreb nepozabnega pokojnika bo v soboto 9. septembra 1933 ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti, Ulica Stare pravde št. 3, na pohorščičev k Sv. Križu.
 V Ljubljani, dne 7. septembra 1933.

30000 **žalujoči ostali.**